

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

Z WIZYTACJI (ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

**dokonanej w dniach 10 – 11 stycznia 2017 r. na kierunku kulturoznawstwo
prowadzonym w ramach obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych,
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanych w formie stacjonarnej
i niestacjonarnej o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Nauk Humanistycznych
Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: prof. dr hab. Małgorzata Leyko - członek PKA

członkowie:

- 1. dr hab. Violetta Wróblewska - ekspert PKA**
- 2. prof. dr hab. Ewa Rewers - ekspert PKA**
- 3. mgr Arkadiusz Doczyk - ekspert ds. WSZJK**
- 4. Paweł Adamiec - ekspert PKA ds. studentów**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku kulturoznawstwo na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Prezydium PKA na rok akademicki 2016/2017.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku studiów.

Uczelnia przedłożyła raport samooceny dla kierunku kulturoznawstwo dla studiów pierwszego i drugiego stopnia prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych.

Wizytacja zakończyła się podsumowaniem jej wyników na spotkaniu Zespołu Oceniającego z Władzami Uczelni, Wydziału oraz Instytutu. Podstawa prawna oceny została określona

w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		x			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia			X		
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia			X		
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych			X		
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia			X		

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów					
---	--	--	--	--	--

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Zespół Oceniający PKA po zapoznaniu się z odpowiedzią Jednostki na *Raport z wizytacji* na kierunku studiów kulturoznawstwo, studia pierwszego i drugiego stopnia, docenia wszystkie działania podjęte w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Po uzyskaniu od jednostki informacji o podjęciu działań naprawczych, ZO PKA postanawia podnieść ocenę w **kryterium 2** – liczba i jakość kadry – **z oceny znacząco na w pełni**, kierując się następującymi przesłankami: szersze przedstawienie dorobku prof. Beaty Gaj pozwala na Jej zaliczenie do minimum kadrowego; podjęcie intensywnych działań na rzecz połączenia dorobku naukowego wykładowców z profilem studiów kulturoznawczych; podjęcie starań o przydział zajęć dydaktycznych wykładowcom o kwalifikacjach i kompetencjach zgodnych z zakresem tematycznym prowadzonych przedmiotów; zwrócenie większej uwagi na umiędzynarodowienie procesu kształcenia przez zaplanowanie w najbliższych latach udziału w nim wykładowców zagranicznych i zajęć w językach obcych.

W przypadku **kryterium 3** Zespół Oceniający PKA nie przychylił się do wniosku Jednostki o podniesienie oceny, gdyż zainicjowane dotychczas działania w kierunku wzmocnienia współpracy z interesariuszami zewnętrznymi mają charakter długofalowy i trudno w tej chwili ocenić ich skuteczność.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ² zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów		X			

² Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

zakładanych efektów kształcenia					
---------------------------------	--	--	--	--	--

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia – co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu

pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena **W pełni**
2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1. 1.

Założona koncepcja kształcenia na kierunku kulturoznawstwo wpisuje się w strategię Wydziału Nauk Humanistycznych na lata 2014-2020 i jest zgodna z misją oraz kierunkami rozwoju uczelni określonymi w Strategii UKSW zapisanej w Załączniku do Uchwały nr 32/2014 Senatu UKSW z dnia 20 marca 2014 r. Wymienione dokumenty kładą nacisk na jakość kształcenia opartego na tradycji i innowacyjności, na kształtowanie kultury jednostkowej i wspólnotowej w nawiązaniu do wzorców narodowych oraz katolickich, spójność badań i dydaktyki, budowanie trwałych relacji ze społeczeństwem i otoczeniem gospodarczym. Cele określone w misji oraz strategii Wydziału w zakresie dydaktyki, badań naukowych oraz systemu zarządzania podkreślają integrację wszystkich obszarów działań, a także dbałość o ich wysoką jakość. Tym samym koncepcja kształcenia jest zgodna z celami polityki jakości określonymi dla Uczelni i Wydziału.

Na ocenianym kierunku kulturoznawstwo realizowana jest koncepcja kształcenia łącząca tradycję z nowoczesnością, perspektywę diachroniczną (program obejmuje starożytne podstawy humanistyki, dorobek kultury polskiej i kultur obcych, a jednocześnie nowe tendencje badawcze, związane z kształtowaniem wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia pracy zawodowej naukowo-badawczej lub w instytucjach kultury), z ujęciem problemowym i dziedzinowym (zajęcia warsztatowe, seminaryjne, monograficzne, specjalizacyjne). Tak pojęta koncepcja kształcenia została zbudowana wokół podstawowego zadania kulturoznawstwa określonego przez pierwotne znaczenie terminu „kultura” jako „troska o człowieczeństwo” (*cura di se*). Realizacja wskazanych założeń jest możliwa dzięki badaniom prowadzonym w skali krajowej i międzynarodowej oraz sukcesywnie modyfikowanej koncepcji kształcenia, dostosowującej program do zmieniających się potrzeb zewnętrznych. Na tle krajowych i międzynarodowych doświadczeń dydaktycznych w zakresie kulturoznawstwa kierunek studiów kulturoznawstwo na UKSW jest programem oryginalnym, silnie umocowanym w tradycji chrześcijańskiej, kładącym nacisk na badanie kultury narodowej i obcej, ale też opartym na doświadczeniach badawczych pracowników jednostki i na doświadczeniach ośrodków zagranicznych.

1. 2.

Na ocenianym kierunku są wdrażane modyfikacje programowe uwzględniające zmiany zachodzące w naukach humanistycznych, a zwłaszcza w dyscyplinie kulturoznawstwo (w Polsce i na świecie), z której kierunek się wywodzi, jak też zmiany zachodzące w otoczeniu społeczno-kulturalnym. Pod wpływem kontaktów z instytucjami kultury, z którymi jednostka współpracuje, zostało wprowadzonych 5 specjalizacji na studiach I stopnia (filmoznawcza, teatrologiczna – obie wspólne z filologią polską; odrębne: muzeologiczna, media w kulturze, zarządzanie kulturą), 6 – na studiach II stopnia studiów stacjonarnych (filmoznawcza, teatrologiczna – wspólne z filologią polską; odrębne – muzeologiczna, media w kulturze, zarządzanie kulturą, tożsamość i stosunki międzykulturowe) oraz 1 na studiach niestacjonarnych I i II stopnia (zarządzanie kulturą), a także obowiązkowe dla wybranej specjalizacji praktyki na wszystkich stopniach studiów. Oferta specjalizacji (do wyboru) oraz związane z nimi praktyki skuteczniej przygotowują do pracy w instytucjach kultury niż zajęcia niesprofilowane.

Modyfikacje w programie studiów uwzględniają również zmiany zachodzące w kulturze współczesnej w powiązaniu z badaniami pracowników. Świadectwem tych zmian jest wprowadzenie do programu studiów przedmiotów z zakresu kultury cyfrowej i audiowizualnej, np. *Instytucje i media kultury współczesnej* (30 h – wykład, 30 h ćwiczenia, I rok I stopnia), *Kultura cyfrowa* (30h, zajęcia na I roku II stopnia), jak też specjalizacji *Media w kulturze* (I i II stopień studiów stacjonarnych). Wprowadzono też zajęcia nawiązujące do zmian kulturowo-społecznych zachodzących w świecie, dotyczących migracji ludności i powszechnej globalizacji, takie jak *Globalizacja i problemy migracji* (30h, I rok II stopnia), *Podstawy dialogu i polilogu*

kultur (30 h, I rok II stopnia), a także specjalizację głębiej pozwalającą na zapoznanie się z powyższą tematyką – *Tożsamość i stosunki międzykulturowe* (II stopień). Powyższe zmiany programowe umożliwiają studentom lepszą orientację w dynamicznie rozwijającej się rzeczywistości i dają narzędzia do jej badania oraz oceny. Efektem zmian jest wykrystalizowanie się ze specjalizacji muzeologicznej odrębnego kierunku studiów – muzeologia, który uruchomiono w roku akad. 2016/2017 z myślą o kształceniu kadry podejmującej pracę w instytucjach muzealnych. Ponieważ oferta programowa jest sukcesywnie weryfikowana, brane są pod uwagę kolejne zmiany po uwzględnieniu opinii interesariuszy zewnętrznych, z którymi jednostka zamierza zintensyfikować kontakty, aby dostosować ofertę dydaktyczną do rynku pracy.

1.3.

Oceniany kierunek studiów został przyporządkowany do obszaru nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych i do dyscypliny naukowej kulturoznawstwo. Znalazło to potwierdzenie w Uchwale nr 66/2015 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 22 maja 2015 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów na Wydziale Nauk Humanistycznych dla studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2015/2016 oraz w Załączniku nr 3 do Uchwały nr 113/2013 Senatu UKSW z dnia 27 czerwca 2013 r. i Załączniku nr 3 do Uchwały nr 38/2012 Senatu UKSW z dnia 26 kwietnia 2012 r. Efekty kształcenia określone we wspomnianej dokumentacji (wskazane załączniki) zostały skorelowane i przyporządkowane względem właściwych efektów obszarowych, aby zapewnić spójność procesu kształcenia, a także zachować tożsamość i odrębność kierunku. Ten stan został potwierdzony przez przedstawioną członkom PKA dokumentację, choć budzi ona pewne zastrzeżenia natury technicznej – tabela efektów kształcenia dla kierunku kulturoznawstwo (tzw. matryca efektów kształcenia dla I i II stopnia), zawiera odniesienie efektów kierunkowych przyjętych na ocenianym kierunku do efektów obszarowych sformułowanych w KRK, ale nie zostały one w tabeli przypisane poszczególnym przedmiotom znajdującym się w programie studiów. Tego typu dane znajdują się w odrębnym dokumencie (Efekty I K matryca 5.11 – I stopień; Efekty II K matryca 7.11 – II stopień), co nieco utrudnia śledzenie relacji między efektami kierunkowymi i obszarowymi. Ostatecznie porównanie wykazało prawidłowość w przypisywaniu kierunkowych efektów kształcenia do efektów obszarowych. Warto byłoby wszystkie informacje związane z efektami kształcenia umieścić w jednej tabeli i zamieścić ją na stronie internetowej, gdyż obecna (niepełna) jej wersja tam usytuowana może budzić wątpliwości co do właściwej realizacji KRK w jednostce. Zestawienie wymienionych dokumentów oraz odniesienie zawartych tam danych do programu studiów oraz sylabusów eksponujących kulturoznawczy zakres kształcenia potwierdza jednak prawidłową realizację zaleceń KRK.

1.4.

Na kierunku kulturoznawstwo, na obu poziomach kształcenia (studia stacjonarne i niestacjonarne), realizowane są efekty określone w Uchwale nr 66/2015 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (wraz z załącznikami), przypisane obszarowi nauk humanistycznych. Ponieważ zakładane efekty odnoszą się do dyscypliny kulturoznawstwo (związane są z treściami kulturoznawczymi, takimi jak teoria i historia kultury, kultura mediów, zarządzanie kulturą, wiedza o teatrze i filmie), pozwalają na zrównoważony rozwój wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w tym zakresie. Jednocześnie nastawione są zgodnie z profilem ogólnoakademickim na działalność badawczą i kontynuację edukacji (w sylabusach zaznaczono przedmioty, które przygotowują studentów do prowadzenia badań na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia i II stopnia). Dzięki wyrazistemu sprofilowaniu specjalnościowemu – na I i II poziomie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, można stwierdzić, że studia przygotowują absolwenta do pracy w różnych instytucjach kultury. W znacznej części sylabusów poszczególnym przedmiotom przypisano efekty obszarowe i kierunkowe, co stanowi dobrą praktykę. Zauważalna jest zbieżność w zakresie określonych efektów kształcenia między sylabusami odnoszącymi się do poszczególnych przedmiotów

a macierzami, które opracowano w 2 częściach. W tabelach odniesień kierunkowych prawidłowo rozpisano efekty kształcenia, a w zakresie poszczególnych przedmiotów powtórzono je w większości sylabusów. W sylabusach zawarte zostały treści zajęć, zakładane efekty kształcenia, wymagania i sposoby sprawdzania ich realizacji, co pozwala na rzetelną weryfikację efektów kształcenia. Zastrzeżenia budzi zbyt duża liczba efektów kształcenia przypisywanych niekiedy do jednego przedmiotu. W sylabusie przedmiotu *Propedeutyka wiedzy o multimediach i komunikacji medialnej* (30 h, konwersatorium, II rok I stopnia) mamy 3 efekty związane z wiedzą, 4 odnoszące się do umiejętności, ale aż 6 do kompetencji społecznych, co nie wydaje się możliwe do realizacji przy takiej liczbie godzin dydaktycznych. Tego typu praktyka nadmiernego przypisywania efektów kształcenia danemu przedmiotowi występuje jednak sporadycznie, ale warto zweryfikować pod tym kątem sylabusy, by zakładane efekty kształcenia dały się zrealizować i zweryfikować. Zastrzeżenia budzą natomiast sylabusy dla dwóch specjalizacji (filmoznawcza, teatrologiczna) wspólnych dla 3 kierunków (kulturoznawstwo, filologia polska, filologia klasyczna/włoska), które mają odrębne efekty (przypisane danemu kierunkowi) dla tych samych przedmiotów.

Zestaw efektów kształcenia wpisanych w sylabusy uwzględnia przygotowanie do podejmowania prac badawczych i kontynuowania edukacji (wyraźnie zaznacza się badawczy charakter zajęć), a jednocześnie zwiększa szansę absolwentów na rynku pracy (głównie w instytucjach kultury). Podobną opinię wyrazili studenci na spotkaniu z ZO PKA. Ich zdaniem sylabusy oraz efekty kształcenia wraz z opisem dostępne w USOS stanowią wiarygodne źródło wiedzy o danym przedmiocie, uwzględniają zdobywane przez nich umiejętności praktyczne, umożliwiają uzyskanie kwalifikacji i kompetencji niezbędnych na rynku pracy oraz pozwalają na dalszą edukację.

W jednostce nie jest prowadzone kształcenie nauczycieli.

1.5.

1.5.1.

Nie dotyczy kierunku kulturoznawstwo.

1.5.2.

Dobór i układ treści programowych jest w pełni zgodny z zakładanymi efektami kształcenia i uwzględnia aktualny stan wiedzy. Na I stopniu studiów studenci poznają wiedzę z zakresu szeroko pojętego kulturoznawstwa, w tym wiedzę z zakresu jednej z wybranych specjalizacji (teatrologiczna, filmoznawcza, zarządzanie kulturą, media w kulturze, muzeologiczna). Na II stopniu dominują zajęcia kulturoznawcze, dające szeroką wiedzę z tego zakresu, a zajęcia specjalizacyjne mają charakter fakultatywny (oferta specjalizacyjna analogiczna jak na I stopniu, poszerzona o specjalizację tożsamość i stosunki międzykulturowe). Na studiach niestacjonarnych obowiązuje podobny dobór i układ treści programowych, w tym tylko jedna specjalizacja – zarządzanie kulturą (na I i II stopniu). Program w obecnej postaci oddaje właściwy proces przyswajania treści przez studenta. Zauważalne jest sukcesywne przechodzenie od zajęć ogólnych, nastawionych na prezentację szerokiej wiedzy kulturoznawczej (w układzie chronologicznym i problemowym), do zajęć praktycznych i uszczegółowionych, wymagających większej aktywności intelektualnej studenta. Jednocześnie, co wydaje się cenne, od I roku oferuje się zajęcia specjalizacyjne przygotowujące do podjęcia pracy zawodowej. Można je kontynuować bądź poszerzać na II stopniu, gdyż nawet w obrębie powtarzalnych specjalizacji dla I i II stopnia modyfikuje się treści programowe i efekty kształcenia. Tym samym, pierwszy stopień daje możliwość opanowania podstaw kulturoznawczych i specjalizacyjnych, a drugi wiedzę kulturoznawczą pogłębia, m.in. poprzez warsztaty, proseminaria i seminaria magisterskie, jak i dodatkową specjalizację. W wypadku seminariów, proseminariów oraz zajęć specjalizacyjnych zauważalna jest korelacja między badaniami prowadzonymi w jednostce, powiązanymi z kierunkiem i przypisanymi mu treściami oraz efektami kształcenia, które koncentrują się na zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy o kulturze, m.in. z zakresu teatru, filmu i mediów. Jedynym, ale istotnym mankamentem, wydaje się prowadzenie wspólnych specjalizacji dla kulturoznawstwa, filologii polskiej i filologii

(specjalność filologia klasyczna i filologia włoska), a jednocześnie przypisywanie tym samym przedmiotom specjalizacyjnym w sylabusach odmiennych efektów kształcenia dla każdego kierunku, co wydaje się mało wiarygodne do realizacji i co w związku z tym należy zmienić. W treściach programowych wpisanych w sylabusach znajduje odzwierciedlenie aktualny stan wiedzy związany z dyscypliną kulturoznawstwo. W sylabusach dla każdego przedmiotu opracowano treści kształcenia i szczegółowo opisano je, wprowadzono też właściwie dobraną literaturę przedmiotu. Sylabusy podlegają, podobnie jak listy lektur oraz literatura przedmiotu, systematycznej aktualizacji uwzględniającej rozwój wiedzy i powstawanie nowych metodologii, zwłaszcza w związku z realizowanymi grantami. Na obu stopniach studiów przewidziano również przedmioty z zakresu metodologii badań naukowych – na I przedmioty ogólne, stopniowo wprowadzające w problematykę metodologiczną, m.in. *Warsztaty kulturoznawcze, Współczesne koncepcje kultury i badań kulturowych*, a na II stopniu przedmioty pogłębiające tego typu zagadnienia, m.in. *Metodologia badań literaturoznawczych* i *Analiza i interpretacja tekstów kultury*, co zapewnia szczególnie zdolnym studentom przygotowanie do pracy naukowo-badawczej. Wszystkie przedmioty ściśle związane są z profilem studiów.

1.5.3.

Proponowane na ocenianym kierunku metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów (zapoznanie się ze wskazaną w sylabusach literaturą przedmiotu, przygotowanie prezentacji, referatów, prac projektowych i zaliczeniowych) oraz aktywizujące formy pracy (zajęcia warsztatowe, metody projektowe), także z wykorzystaniem technik multimedialnych. Wraz ze wzrostem stopnia pozyskiwania przez studenta wiedzy zmieniają się metody dydaktyczne służące jej pogłębianiu. Na I stopniu studiów dominują metody podawcze, nastawione na dostarczenie niezbędnej wiedzy kulturoznawczej, w mniejszym stopniu metody aktywizujące, przygotowujące do pracy samodzielnej, w tym naukowo-badawczej. Na II stopniu metody dydaktyczne mają charakter poszukiwawczy, angażujący studentów, zapewniający w większym stopniu uczestnictwo w badaniach naukowych, co przekłada się na powstawanie studenckich publikacji naukowych, m.in. w roczniku naukowym Instytutu Filologii Klasycznej i Kulturoznawstwa WNH UKSW „Załącznik Kulturoznawczy”, istniejącym w wersji elektronicznej (www.zalacznik.uksw.edu.pl). Wymienione metody kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, co potwierdzili sami zainteresowani, doceniając interaktywne formy zajęć oraz tradycyjne metody dydaktyczne (interesujące wykłady i seminaria). Zespół Oceniający PKA potwierdza tę opinię, zauważając spójność metod zapisanych w sylabusach z zakładanymi dla przedmiotu efektami i celami kształcenia.

Jako pozytywne działania podejmowane na kierunku kulturoznawstwo należy wskazać znaczną aktywizację studentów w zakresie rozwijania umiejętności niezbędnych do podejmowania i prowadzenia samodzielnej pracy badawczej na obu stopniach kształcenia. Badania naukowe wdrażane są w ramach przedmiotów do wyboru, a przede wszystkim w trakcie seminariów dyplomowych na obu stopniach, ściśle powiązanych z prowadzonymi w jednostce badaniami i projektami grantowymi. Studenci ocenianego kierunku uczestniczą między innymi w zajęciach seminaryjnych i badawczych, takich jak *Tematy badań kulturowych* (konwersatorium 60 h, I rok II stopnia), w ramach których realizowane są projekty z cyklu *Miasto*, m.in. *Bloki i kamienice w sztuce, Sztetl – getto – Warsz. Żydowska kultura i historia Warszawy oraz Mazowska i Miasto kreatywne*. Rozwijaniu umiejętności samodzielnej pracy naukowej sprzyja również działalność kół wydziałowych różnego typu, jak literackie, fotograficzne, teatralne, filmoznawcze czy kulturoznawcze (Koło Filmowe UKSW FilmOFFka; Koło Kulturoznawców przy WNH UKSW „Culture on”; Koło Zarządzanie Projektami Kultury), sprzyjające rozwojowi pasji i budzeniu aktywności nie tylko naukowej, ale organizacyjnej i społecznej, o czym świadczą projekty zamieszczone w sieci, na stronach Kół (np. akcje przeciw rasizmowi, nierówności społecznej itp.; zob. <https://www.facebook.com/cultureON.UKSW>; współorganizacja festiwalu filmowego; zob. <https://www.facebook.com/kolofilmoweUKSWfilmOFFka>). Do aktywizacji przyczyniają się formy pracy naukowej, jak uczestnictwo studentów w projektach badawczych (np. udział w czerwcu 2013 roku ok. 10 studentów w projekcie finansowanym w ramach NCBR *Kreator innowacyjności*, m.in. współorganizacja konferencji naukowej), wygłaszanie referatów na

krajowych konferencjach naukowych, a także publikowanie tekstów w czasopiśmie naukowych. Nie wskazano innych poza wymienionymi form uczestnictwa studentów w realizowanych w jednostce grantach krajowych i międzynarodowych. Należy jednak stwierdzić, że w jednostce stosuje się metody kształcenia uwzględniające samodzielne uczenie się studentów i aktywizujące formy pracy z nimi, a w programie występują zajęcia, które dobrze przygotowują studentów do prowadzenia badań.

1.5.4.

Czas trwania kształcenia, tj. 6 semestrów na I stopniu (= 180 ECTS) i 4 na II stopniu (= 120 ECTS), określony przez Regulamin studiów w UKSW (zał. do Uchwały nr 38/2015 Senatu UKSW z dn. 26.03.2015 r. z późn. zm.), umożliwia realizację treści programowych i w pełni dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Zastrzeżenia budzi jednak fakt, że niektóre specjalizacje na studiach stacjonarnych – I i II stopnia, są wspólne dla filologii polskiej, filologii klasycznej/włoskiej i kulturoznawstwa (np. muzeologia, teatrologia, filmoznawstwo), co niekorzystnie wpływa na efekty kształcenia obu kierunków. W trakcie spotkania z członkami PKA osoby odpowiadające za jakość kształcenia na kierunku zapewniły o planach zmiany tego stanu, zamierzając przekształcić wspólne specjalizacje w ponadkierunkowe, wieloobszarowe, co pozwoli na pogodzenie efektów wszystkich kierunków. Powyższe zastrzeżenie nie zmienia jednak przeświadczenia, że zdobyta w trakcie studiów wiedza i umiejętności przygotowują do wykonywania zawodu w sferze zarządzania kulturą, w różnych instytucjach kultury, a w wypadku studentów szczególnie zdolnych do pracy naukowo-badawczej. Należy więc uznać, że program jest dostosowany do założonych efektów kształcenia. Obciążenia studentów na poszczególnych latach studiów – stacjonarnych i niestacjonarnych – są równomierne i wynikają z planów studiów.

1.5.5.

Punktacja ECTS na kierunku kulturoznawstwo jest zgodna z zasadami przyjętymi w UKSW (Uchwała nr 37/2015 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących projektowania programów studiów oraz planów i programów studiów doktoranckich), a także uwzględnia obowiązujące przepisy prawa o szkolnictwie wyższym (artykuł 164a Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r., Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia). Na studiach pierwszego stopnia zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu studenta i wykładowcy przypisano 180 ECTS, co wydaje się liczbą zbyt wysoką, biorąc pod uwagę nakład pracy własnej studenta; przedmiotom z zakresu nauk podstawowych przyznano 99,5 ECTS; zajęciom o charakterze praktycznym – 35,5 ECTS; zajęciom ogólnouczeniowym min. 3 ECTS; za zajęcia z wychowania fizycznego – 2 ECTS; za naukę języka obcego – 10 ECTS; za praktyki zawodowe w ramach specjalności – 3 ECTS. Na studiach drugiego stopnia zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu studenta i wykładowcy przypisano 120 ECTS, co wydaje się liczbą zbyt wysoką, biorąc pod uwagę nakład pracy własnej studenta; przedmiotom z zakresu nauk podstawowych przyznano 71 ECTS; zajęciom o charakterze praktycznym – 46 ECTS; zajęciom ogólnouczeniowym min. 6 ECTS; nie przewidziano zajęć z wychowania fizycznego; za naukę języka obcego – 6 ECTS; nie przewidziano praktyk zawodowych. Przyporządkowanie punktów w ramach poszczególnych modułów (poza zajęciami wymagającymi kontaktu studenta i wykładowcy) jest poprawne. Na obu poziomach studiów punktacja uwzględnia przypisanie poszczególnym przedmiotom związanym z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie nauk humanistycznych związanej z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. Jednostka poprawnie zakwalifikowała przedmioty wchodzące w skład tego modułu.

Na obu poziomach studiów zauważalna jest standaryzacja ECTS, przejawiająca się w dążeniu do zachowania względnej równowagi punktowej dla wszystkich typów przedmiotów, zarówno tych

wymagających mniejszej i większej aktywności studenta w trakcie zajęć, jak i różnego nakładu pracy własnej w domu. Dominuje punktacja poszczególnych zajęć od 1,5 do 5 punktów ETCS w semestrze, próbuje się różnicować wartość ECTS przypisaną do wykładów i ćwiczeń. Na przykład wykładowi *Wstęp do kulturoznawstwa* na I roku I stopnia przypisano 3 pkt. ETCS (udział w wykładzie 30h, czytanie lektur 20h, przygotowanie do egzaminu 25h, łącznie 75h, czyli 3 ETCS), a ćwiczeniom z tego przedmiotu 1,5 pkt. ETCS (udział w ćwiczeniach 30h, przygotowanie do ćwiczeń i kolokwium 10h, przygotowanie do zaliczenia pisemnego 5h). Najwięcej punktów otrzymuje student za seminaRIA dyplomowe, tj. 12 ETCS na III roku I stopnia i 18 ETCS (9+9) na II roku II stopnia, co wydaje się dobrą praktyką.

1.5.6.

Na obu poziomach studiów ocenianego kierunku – studia stacjonarne i niestacjonarne, oferta zajęć do wyboru przekracza 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji zgodnych z poziomem kształcenia. Pula zajęć do wyboru obejmuje zarówno przedmioty ogólnouczelniane, specjalizacyjne, jak i przedmioty uwzględniające kierunkowe efekty kształcenia.

1.5.7.

Na kierunku kulturoznawstwo (studia stacjonarne i niestacjonarne) są stosowane zróżnicowane formy zajęć, które pozwalają studentom osiągnąć zakładane efekty kształcenia (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, warsztaty, seminaRIA, praktyki zawodowe w ramach specjalizacji). Zajęcia odbywają się w grupach (max 30 osób na ćwiczeniach), których liczebność umożliwia studentom zdobycie zakładanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w przygotowaniu do pracy naukowej, a na drugim stopniu studiów ułatwia podjęcie samodzielnych zadań badawczych. Liczebność grup – według Uchwały Nr 46/2015 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 23 kwietnia 2015 r. w sprawie pensum dydaktycznego nauczycieli akademickich i zasad jego rozliczania – wynosi od 10 do 25 w wypadku ćwiczeń i wykładów, a 6-15 w wypadku seminariów dyplomowych. Ta maksymalna liczba uczestników wydaje się jednak zbyt wysoka, jeśli uwzględni się fakt specyfiki pracy humanistycznej, w dużej mierze opartej na badaniach własnych studenta i na przygotowaniu na ich podstawie pisemnej pracy dyplomowej. Właściwą opiekę nad tego typu procesem może zagwarantować jedynie opiekun naukowy sprawujący pieczę najwyższą nad 10 osobami i wydaje się konieczne dokonanie tego rodzaju zapisu, jeśli nie w dokumentacji Uczelni, to w stosownej dokumentacji Wydziału. Organizacja procesu dydaktycznego w zakresie harmonogramu zajęć jest niedoskonała, gdyż zajęcia nie są zaplanowane w zwartych blokach, a plan zajęć podawany jest zbyt późno, co utrudnia studentom pogodzenie udziału w zajęciach z innymi obowiązkami (pracą, rodziną). Na kierunku kulturoznawstwo nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, bowiem pracownicy chętniej korzystają z tradycyjnych metod kontaktu i pracy ze studentami. Uczelnia stwarza jednak warunki do prowadzenia tego typu zajęć.

1.5.8.

Oceniany kierunek kulturoznawstwo ma profil ogólnoakademicki, który nie wymaga odbywania przez studentów praktyk zawodowych. Na kierunku są jednak przewidziane praktyki zawodowe (120h, 3 ECTS), które są związane ze specjalizacją (na I i II stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych). Praktyki zaplanowane zostały w ramach specjalizacji, a ich przebieg nadzoruje uczelniane Biuro Karier UKSW (<http://bk.uksw.edu.pl/node/4>), ale efekty kształcenia dla danego kierunku opracowuje jednostka wysyłająca studenta na praktyki. Praktyki mają oddzielnie przypisane efekty kształcenia, zawarte w *Zasadach organizacji i programach praktyk studenckich na Wydziale Nauk Humanistycznych UKSW*, przypisane poszczególnym specjalizacjom, w ramach których odbywają się praktyki. Dokumentacja jest dostępna na stronie uczelni. Dobór instytucji, w których studenci odbywają praktyki, dokonywany jest z uwzględnieniem specyfiki specjalności i należy uznać za prawidłowy.

Studenci mają wpływ na wybór miejsca praktyk. Weryfikacja efektów kształcenia jest w pełni miarodajna, bowiem podpisywane są stosowne porozumienia między uczelnią a instytucją przyjmującą studenta na praktyki, określone są zadania studenta, prowadzone są dzienniczki praktyk, sprawozdania i oceny zarówno ze strony praktykanta, jak i oceny opisowe (karta kompetencji studenta) ze strony pracodawcy, a opiekun praktyk z danej jednostki wizytuje miejsca praktyk i rozmawia z pracodawcami o przebiegu i charakterze praktyk. Wielostronna kontrola praktyk i weryfikacja efektów kształcenia przekłada się nie tylko na ocenę praktyk, ale pośrednio wpływa na treści programowe. Pod wpływem opinii pracodawców stworzono przedmioty odnoszące się do rynku pracy, jak np. *zarządzanie kulturą*, a także zmodyfikowano profil przygotowywanych prac dyplomowych.

1.5.9.

Program studiów w dużej mierze uwzględnia umiędzynarodowienie procesu kształcenia, zwłaszcza na II stopniu studiów. W programie studiów I stopnia przewidziano naukę języków obcych w formie lektoratów, na których studenci zobowiązani są do zaliczenia kursu języka obcego na wyznaczonym poziomie, na II stopniu także w formie tzw. translatorów, dających możliwość praktycznego wykorzystywania znajomości języka. Warunkiem ukończenia studiów II stopnia jest znajomość języka angielskiego na poziomie B2. Na Wydziale istnieje również oferta zajęć dydaktycznych w językach obcych, które są adresowane do wszystkich studentów studiów I i II stopnia, a także do studentów zagranicznych. W jednostce okazjonalnie odbywają się również wykłady i seminaria w językach obcych (przede wszystkim po angielsku), adresowane do studentów kulturoznawstwa, prowadzone przez zaproszonych gości z zagranicznych uczelni, z którymi jednostka współpracuje (m.in. z Włoch, Niemiec, Wielkiej Brytanii). Do umiędzynarodowienia przyczynia się również wprowadzenie przede wszystkim na II stopniu kształcenia przedmiotów dotyczących kultur świata, dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego. Dodatkowo planowane jest otwieranie specjalizacji prowadzonych w językach obcych. Studenci mają również możliwość studiowania na uczelniach zagranicznych w ramach stypendiów i programów wymiany zagranicznej. W ramach Erasmus + uczestniczyło w 2013 r. – 5 osób, w 2014 r. – 3 osoby, w 2015 r. – 2 osoby. Jak dotąd nie uruchomiono programów studiów we współpracy z ośrodkami zagranicznymi. Na spotkaniu Zespołu Oceniającego PKA z pracownikami poinformowano, że studentów do zagranicznych wyjazdów zniechęcają znaczne koszty pobytu zagranicą, których nie pokrywa przydzielone na czas wyjazdu stypendium. Senat UKSW planuje w drodze konkursu przydzielać studentom ubiegającym się o wyjazd dodatkowe stypendium z budżetu Uczelni.

1.6.

1.6.1.

Zasady rekrutacji na rok akademicki 2016/2017 zostały określone w Uchwale Senatu 53/2015 z 22 maja 2015 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia na rok 2016/17; zasady są dostępne na stronie internetowej <http://www.rekrutacja.uksw.edu.pl/>. Studia stacjonarne I stopnia mogą podjąć osoby posiadające wykształcenie średnie potwierdzone świadectwem maturalnym, które zdobędą w postępowaniu kwalifikacyjnym wymaganą liczbę punktów, przeliczanych zgodnie z algorytmem zasad kwalifikacji. Lista rankingowa ustalana jest na podstawie uzyskanej przez kandydatów podczas egzaminu maturalnego liczby punktów – w wypadku starej matury z języka polskiego, nowożytnego i przedmiotu wybranego przez kandydata ze wskazanej przez jednostkę puli przedmiotów dodatkowych. W wypadku języka polskiego bierze się pod uwagę oceny z części pisemnej i ustnej egzaminu maturalnego, w wypadku języka obcego ocenę z egzaminu ustnego lub tzw. ocenę uzyskaną na koniec roku, gdy kandydat nie zdawał danego przedmiotu na maturze, a w wypadku przedmiotu do wyboru uwzględniana jest ocena z części pisemnej egzaminu lub tzw. ocena całoroczna. Gdy kandydat zdawał nową maturę, bierze się pod uwagę oceny z egzaminów pisemnych z języka polskiego i języka obcego, a także ocenę z przedmiotu dodatkowego (do wyboru z listy) – poziom podstawowy lub rozszerzony. Na studia stacjonarne II stopnia o przyjęciu kandydata decyduje dyplom ukończenia studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na dowolnym

kierunku oraz średnia z toku studiów, przez którą rozumie się „arytmetyczną średnią ocen uzyskanych z egzaminów oraz zaliczeń na ocenę. Do średniej z toku studiów nie wlicza się oceny pracy licencjackiej (magisterskiej) ani oceny z egzaminu licencjackiego (magisterskiego)”. W wypadku studiów niestacjonarnych brane są pod uwagę te same kryteria, co na studia dzienne, ale o przyjęciu decyduje elektroniczna rejestracja i złożenie odpowiednich dokumentów w wymaganym terminie do czasu wypełnienia limitu miejsc. Na studia I stopnia obowiązują limity przyjęć ustalone w wydziałowej Uchwale 6/2016 z 11.01.2015r., odpowiednio – 100 osób na studiach stacjonarnych, 50 na niestacjonarnych. Zgodnie z tą samą uchwałą na II stopień obowiązuje limit 70 osób na studia stacjonarne i 50 na studia niestacjonarne. Zasady rekrutacji obejmują również osoby z maturą międzynarodową oraz z dyplomem zagranicznym. Kandydatów obowiązują zasady rekrutacji porównywalne z zasadami stosowanymi wobec obywateli Polski oraz z maturą krajową. Przejrzyste zasady rekrutacji, równe wobec wszystkich osób, zapewniają właściwy dobór kandydatów zamierzających podjąć studia na ocenianym kierunku. W opinii studentów informacje o zasadach rekrutacji są przejrzyste i łatwo dostępne, tryb rekrutacji i stawiane wymagania stwarzają równe szanse wszystkim kandydatom.

1.6.2.

Wydział Nauk Humanistycznych ma uprawnienia do potwierdzania efektów kształcenia uzyskanych poza systemem studiów, ale nie prowadzi tej procedury.

1.7.

1.7.1.

Na ocenianym kierunku studiów sprawdzanie osiągniętych efektów kształcenia określają stosowne dokumenty – Regulamin Studiów (Załącznik do Uchwały Nr 38/2015 Senatu UKSW z dnia 26 marca 2015 r.) oraz Uchwała Nr 66/2015 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 22 maja 2015 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów na Wydziale Nauk Humanistycznych dla studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2015/2016. Szczegółowe informacje na temat osiągniętych efektów kształcenia znajdują się w sylabusach. Odnotowany w nich dobór sposobów weryfikacji efektów kształcenia i ich zharmonizowanie z ocenianym kryterium nie budzą zastrzeżeń. Zgodnie z dokumentacją, sprawdzanie osiągniętych efektów kształcenia dokonywane jest sukcesywnie, m.in. przez ocenę przygotowania do zajęć, aktywność studentów na zajęciach, a także przez testy, egzaminy pisemne, prace zaliczeniowe, eseje, referaty i prezentacje. Oceny uzyskiwane przez studentów w trakcie tej weryfikacji są jawne i odzwierciedlają stopień osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Szczegółowe metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia odnotowują sylabusy przedmiotów. Warunkiem zaliczenia konwersatoriów, ćwiczeń i wykładów jest przygotowanie pracy pisemnej bądź egzamin w formie ustnej lub pisemnej (test, rozprawka – na temat wybrany z kilku proponowanych). W zdecydowanej większości sylabusów na I i II stopniu studiów poprawnie określono metody oceny i podano kryteria oceniania, ale niekiedy sformułowano je bardzo ogólnikowo, np. praca zaliczeniowa, egzamin, aktywność na zajęciach, bez podania zasad ich oceniania. Uwaga dotyczy przede wszystkim II stopnia, m.in. sylabusów *Dialogu międzyreligijnego* (II rok II stopnia) – test; *Główne problemy estetyki współczesnej* (II rok II stopnia) – aktywność na zajęciach, prezentacja, test; *Film a kultura współczesna* (II rok II stopnia) – obecność, praca roczna w formie eseju na określony temat, aktywność na zajęciach. W niektórych przypadkach – na I stopniu – określano kryteria na zasadzie negacji, jak np. w sylabusie *Metodologii badań kulturoznawczych* (I rok II stopnia), w którym stwierdzono, że student otrzyma ocenę niedostateczną, gdy nie spełnia kryteriów na ocenę dostateczną, a na ocenę dostateczną „ma problem ze zrozumieniem znaczenia konceptualnego przygotowania badania na poziomie formułowania hipotez/pytań badawczych i określania metod badawczych”, „ma problem ze zrozumieniem zasad poprawnego definiowania pojęć, określania przedmiotu badawczego i doboru materiału badawczego” itp. Powyższy sposób formułowania kryteriów oceny przeczy idei efektów kształcenia i ich weryfikacji, gdyż powinno się zakładać pozytywny, a nie negatywny ich wymiar, czyli jakie

minimum wiedzy, umiejętności i kompetencji powinien spełnić student, aby zaliczyć przedmiot, a także jak je weryfikować. Niewskazane jest również mechaniczne powielanie kryteriów oceny, które są identyczne dla oceny bardzo dobrej, dobrej, dostatecznej i niedostatecznej, jak w sylabusie *Podstawy teatru animacji* (III rok I stopnia). Tego typu zapisy, sporadyczne wprawdzie, budzą jednak wątpliwości odnośnie do transparentności tego typu działań sprawdzających efekty kształcenia, co należałoby zmienić. Studenci są informowani o formach etapowej weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i uważają je za adekwatne do poszczególnych przedmiotów. Sylabusy na ocenianym kierunku sporządzane są według jednego wzorca, zazwyczaj są zbliżone pod względem jakości i ilości prezentowanych danych, co sprzyja ich czytelności.

Końcową formę sprawdzenia realizacji efektów kształcenia stanowi egzamin licencjacki i magisterski składany w obecności trzyosobowej komisji na podstawie pracy dyplomowej, ocenianej przez opiekuna i recenzenta. W wypadku pracy magisterskiej i licencjackiej są to standardowe rozprawy w formie pisemnej, powstające w ramach seminariów, których efekty kształcenia są zawarte w sylabusach przedmiotów. Analiza wybranych prac dyplomowych – magisterskich i licencjackich, potwierdziła właściwy sposób weryfikacji efektów kształcenia, jak też prawidłowy dobór zakresu tematycznego pytań egzaminacyjnych, z których – zgodnie z regulaminem dyplomowania – „co najmniej dwa powinny wykraczać poza zakres pracy dyplomowej i mieścić się w ramach obowiązującego programu studiów”.

Na uczelni obowiązuje stosowanie systemu antyplagiatowego OSA (Otwarty System Antyplagiatowy 3.5.7) sprawdzającego oryginalność prac dyplomowych (<http://osa.uksw.edu.pl/home/info>). Zgodnie z Regulaminem Studiów prace powinny być sprawdzane za pomocą systemu antyplagiatowego, a obowiązek tego typu działań spoczywa na opiece naukowym pracy, ale w dokumentacji nie znaleziono świadectw stosowania tego systemu.

1.7.2.

Metody sprawdzania oraz w większości wypadków kryteria oceny efektów kształcenia uzyskanych przez studentów zostały opisane w sylabusach, a koordynatorzy przedmiotów odpowiedzialni są za ich jednolite stosowanie. Obiektywizacji wymagań i kryteriów oceny prac dyplomowych na I i II stopniu służą stosowne zapisy w regulaminie studiów (Załącznik do Uchwały Nr 38/2015 Senatu UKSW z dnia 26 marca 2015 r.) oraz osobny wydziałowy dokument *Procedura dyplomowania*, w którym szczegółowo opisano zasady przygotowania pracy i jej archiwizowania oraz zasady dyplomowania. Tak udokumentowany system sprawdzania stopnia osiągnięcia i oceniania efektów kształcenia należy uznać za rzetelny i umożliwiający porównywalność wyników w odniesieniu do obu stopni studiów. Jedyne zastrzeżenia można mieć do zauważalnej w kilku wypadkach tendencji do zawyżania ocen prac dyplomowych. Podobna obserwacja nasuwa się w odniesieniu do sposobu oceniania prac etapowych. Nie wszystkie prace są opatrzone przez sprawdzającego pisemnym komentarzem, niekiedy ocena pracy jest zawyżona w stosunku do jej merytorycznego poziomu, ale zdarza się też, że nie ma żadnych śladów recenzowania poza wpisem oceny w protokół przedmiotu, np. *Komunikacja kulturowa XIX wieku (sytuacja polska i europejska) – ikonosfera, audiosfera, logosfera* (I rok I stopnia) oraz *Muzea w kulturze* (II rok I stopnia). W wielu wypadkach brak też podpisu osoby sprawdzającej, a także nazwy przedmiotu i roku akademickiego, w którym praca powstała (zob. zał. 4). Obok prac pozbawionych śladów sprawdzania czy niewłaściwie ocenionych znajdują się prace etapowe sprawdzone rzetelnie, opatrzone wnikliwymi komentarzami, punktami, oceną końcową i skalą ocen, np. *Wstęp do komunikacji językowej* (I rok I stopnia) i *Poetyka literacka – poetyka intersemiotyczna* (II rok I stopnia). W pierwszym wypadku jest to protokół z przebiegu egzaminu ustnego, zawierający pytania, częściowe oceny za każde z pytań i ocenę końcową. Całość opatrzona danymi, takimi jak: osoba egzaminowana i egzaminująca, data egzaminu, rok i przedmiot, a także szczegółowe pytania, które są precyzyjne i rzetelnie pozwalają sprawdzić znajomość wiedzy z danego przedmiotu. W drugim – bardzo dobrze przygotowany i oceniony zgodnie ze sztuką test pisemny. Protokoły z innych egzaminów ustnych, choć oparte na podobnym szablonie formularza, budzą pewne zastrzeżenia, ponieważ albo nie zawierają ocen

częstkowych przy każdym pytaniu, choć są na to miejsca w formularzu, a jedynie ocenę końcową, bądź zawierają jedynie numer zestawu pytań, bez dołączenia tego zestawu, co utrudnia weryfikację właściwej oceny efektów kształcenia. Tym samym przedstawiona do wglądu dokumentacja potwierdza zróżnicowaną jakość weryfikacji – obok prac właściwie weryfikujących efekty kształcenia istnieją takie, których adekwatność budzi wątpliwości. Jednak według opinii studentów obowiązujące metody weryfikacji efektów kształcenia są dostosowane do specyfiki przedmiotu oraz stosowanych form dydaktycznych. Studenci są informowani o zasadach weryfikacji efektów kształcenia, mają wgląd do swoich prac etapowych po dokonaniu korekty przez prowadzącego, więc system weryfikacji uznają za właściwy. Zespół oceniający zasadniczo przychylił się do tej opinii, choć poprawy wymaga proces weryfikacji efektów kształcenia z przedmiotów kończących się pracą pisemną bądź egzaminem ustnym. Na kierunku nie prowadzi się nauczania na odległość, więc w związku z tym nie opracowano odrębnych zasad weryfikacji efektów kształcenia.

3. Uzasadnienie

1.1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia w zgodzie z misją i strategią UKSW oraz Wydziału Nauk Humanistycznych UKSW, w której podkreśla się jakość kształcenia opartego na tradycji i innowacyjności, kładzie się nacisk na kształtowanie kultury jednostkowej i wspólnotowej w nawiązaniu do wzorców narodowych oraz chrześcijańskich, spójność badań i dydaktyki, budowanie trwałych relacji ze społeczeństwem i otoczeniem gospodarczym, kształcenie samodzielności, aktywności i badawczej ciekawości studentów. Jednostka na tle doświadczeń krajowych i międzynarodowych wypracowała własny model kształcenia kulturoznawczego.

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają zmiany zachodzące w zakresie nauk humanistycznych, w tym w dyscyplinie kulturoznawstwo, z której kierunek się wywodzi, a także w otoczeniu społeczno-kulturalnym. Uwzględnia również potrzeby studentów i potencjał pracowników naukowych, co przekłada się na atrakcyjność programu dla studentów. Program jest sukcesywnie dostosowywany do zmian w rzeczywistości, powstają nowe specjalizacje, z niektórych powstają z kolei nowe kierunki studiów (np. Muzeologia), ale zachowuje przy tym trzon podstawowy przedmiotów kulturoznawczych, co pozwala na podtrzymanie tożsamości kierunku i na realizację zakładanych efektów kształcenia.

1.3. Jednostka prawidłowo przyporządkowała oceniany kierunek do obszaru nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych i do dyscypliny naukowej kulturoznawstwo. Potwierdzają ten stan dokumenty – zarówno przyjęte na poziomie uniwersyteckim uchwały, jak i funkcjonujące na Wydziale tabele kierunkowych efektów kształcenia z odniesieniem do obszarowych efektów kształcenia oraz nawiązujące do nich sylabusy, chociaż sposób rozdzielenia tabel zawierających efekty kierunkowe i obszarowe może stwarzać trudności (porównywanie 2 dokumentów) w zakresie weryfikacji właściwej realizacji KRK.

1.4. Kierunek prawidłowo przyporządkowano do jednego obszaru kształcenia (nauk humanistycznych) i odniesiono do niego efekty kierunkowe. Efekty w zasadniczej mierze są poprawnie wpisane w sylabusy, poza 2 specjalizacjami (filmoznawcza, teatrologiczna) wspólnymi dla 3 kierunków (kulturoznawstwo, filologia polska, filologia klasyczna/włoska), które mają odrębne efekty (przypisane danemu kierunkowi) dla tych samych przedmiotów. Zakładane i realizowane efekty pozwalają na zrównoważony rozwój studenta, zgodnie z profilem ogólnoakademickim, tym samym umożliwiając mu przygotowanie do badań oraz kontynuację edukacji.

1.5.1. Nie dotyczy.

1.5.2. Dobór treści kształcenia na ocenianym kierunku jest w pełni zgodny z zakładanymi efektami kształcenia, a treści programowe i hierarchię ważności poszczególnych przedmiotów odzwierciedla aktualny paradygmat kulturoznawczy. Sylabusy przedmiotów są aktualizowane, gdy chodzi o treści merytoryczne, ale pozostają zgodne w zakresie efektów kształcenia. Aktualizowane treści merytoryczne wynikają z bieżących badań pracowników jednostki. Studenci stopniowo przygotowani są do podejmowania zadań badawczych. Mankamentem jest prowadzenie wspólnych specjalizacji dla 3 kierunków, a przypisywanie tym samym

przedmiotom różnych efektów kształcenia w zależności od kierunku.

1.5.3. Należy stwierdzić, że w jednostce stosuje się metody kształcenia uwzględniające samodzielne uczenie się studentów i aktywizujące formy pracy z nimi, a w programie występują zajęcia, które dobrze przygotowują studentów do prowadzenia badań.

1.5.4. Punktacja ECTS na kierunku kulturoznawstwo jest właściwa, umożliwia realizację treści programowych i w pełni dostosowana jest do efektów kształcenia.

1.5.5. Punktacja uwzględnia przypisanie poszczególnym przedmiotom związanym z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie nauk humanistycznych związanej z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.

1.5.6. Na obu poziomach studiów i w obu trybach kształcenia na ocenianym kierunku oferta zajęć do wyboru przekracza 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji zgodnych z poziomem kształcenia.

1.5.7. Na kierunku kulturoznawstwo (studia stacjonarne i niestacjonarne) są stosowane zróżnicowane formy zajęć, które pozwalają studentom osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Zastrzeżeń nie budzi liczebność grup, poza zbyt dużym limitem przyjęć do grup seminaryjnych na I i II stopniu kształcenia (6-15 osób). Harmonogram zajęć jest zbyt rozproszony i utrudnia studentom godzenie studiów z innymi obowiązkami. W ofercie dydaktycznej nie ma zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

1.5.8. Na kierunku kulturoznawstwo odbycie praktyk obowiązuje w ramach specjalizacji, na I i II stopniu kształcenia (studia stacjonarne i niestacjonarne). Praktyki mają oddzielnie przypisane efekty kształcenia, a sposób ich weryfikacji nie budzi zastrzeżeń. Organizacja praktyk, ich przebieg i weryfikacja należy do bardzo dobrych.

1.5.9. Program studiów na kierunku kulturoznawstwo sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. przez naukę języka angielskiego (na drugim stopniu do poziomu B2), zajęcia do wyboru w językach obcych, wykłady gościnne w językach obcych oraz ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także zajęcia o charakterze translatorskim (*Translatorium*, 1 rok II stopnia). Mobilność zagraniczna studentów jest stosunkowo niska.

1.6.1. Zasady i procedury postępowania rekrutacyjnego, w tym dobór kryteriów rekrutacji na kierunek kulturoznawstwo, zostały określone prawidłowo. Zapewniają one właściwy dobór kandydatów na studia, nie zawierają przepisów dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów i są oparte na zasadzie równych szans w podjęciu kształcenia.

1.6.2. Wydział nie prowadzi procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

1.7.1. Na kulturoznawstwie funkcjonuje system oceniania umożliwiający monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Formy weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, poza wskazanymi wyjątkami, są dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów.

1.7.2. Procedury weryfikacji stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia są dostępne dla studentów i w dużej mierze należy uznać je za przejrzyste. Pewne niedociągnięcia dostrzeżono jednak w weryfikacji i ocenie części prac pisemnych (brak poprawek, komentarzy, ocen).

4. Zalecenia

1. Należy przygotować matrycę efektów kształcenia łączącą istniejące dwa dokumenty, przedstawiające oddzielnie kierunkowe i obszarowe efekty kształcenia.

2. Specjalizacje wspólne dla różnych kierunków należy rozdzielić, dzięki czemu mogą zostać zachowane przypisane im efekty kształcenia, bądź połączyć, przekształcając w specjalizacje międzykierunkowe, międzyobszarowe, co wymaga stworzenia nowego sylabusu i określenia oddzielnych efektów kształcenia poza efektami kierunkowymi.

3. Należy zadbać o sformalizowanie zapisu, aby grupy seminaryjne na I i II stopniu kształcenia nie przekraczały 10 osób.

4. Należy planować zajęcia w zwartych blokach, aby umożliwić studentom pogodzenie studiów z innymi obowiązkami.

5. Należy poprawić sylabusy, które w sposób niewłaściwy określają zasady weryfikacji efektów kształcenia – zbyt ogólnikowo bądź niepoprawnie określają kryteria oceny bądź przypisują

danemu przedmiotowi za dużo efektów kształcenia.

6. Należy ustalić zasady oceniania oraz opisywania sprawdzanych prac etapowych oraz egzaminów ustnych i pisemnych.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Do minimum kadrowego na kierunku kulturoznawstwo Uczelnia zgłosiła 22 nauczycieli akademickich, w tym 9 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 13 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół Oceniający PKA przeprowadził ocenę spełniania minimum kadrowego na podstawie informacji zawartych w raporcie samooceny oraz dokumentacji udostępnionej przez Jednostkę w czasie wizytacji. W ocenie uwzględniono posiadane stopnie i tytuły naukowe, dziedzinę i dyscyplinę, w której mieści się dorobek, a także przedstawiony w załączniku 4 do raportu samooceny dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, których treść zweryfikowano z informacjami zawartymi w systemie POL-on.

W minimum kadrowym zgłoszono 1 profesora, 8 doktorów habilitowanych oraz 13 doktorów. Po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym pracowników zaliczonych do minimum oraz ich działalnością dydaktyczną (na podstawie sylabusów do poszczególnych przedmiotów) należy stwierdzić że:

warunki stawiane w Ustawie z dn. 3 października 2014 spełniają wchodzący w skład minimum kadrowego pracownicy, tj. 1 profesor, 6 doktorów habilitowanych i 13 doktorów. Do minimum kadrowego nie może być zaliczony 1 dr hab., którego dorobek naukowy mieści się wyłącznie w dyscyplinie literaturoznawstwo i 1 dr hab., którego dorobek mieści się wyłącznie w dyscyplinie językoznawstwo.

Na studiach I stopnia do minimum kadrowego wchodzi: 1 profesor reprezentujący dyscyplinę

literaturoznawstwo z dorobkiem w zakresie kulturoznawstwo, 6 doktorów habilitowanych i 13 doktorów reprezentujących nauki humanistyczne, dyscypliny kulturoznawstwo, nauki o sztuce, historię, filozofię, językoznawstwo i literaturoznawstwo, których dorobek naukowy mieści się w dyscyplinie kulturoznawstwo.. Wobec wymaganego składu minimum kadrowego 3+6 dla studiów I stopnia pod względem ilościowym jest ono przekroczone (7+13). Na studiach II stopnia jest to: 6 doktorów habilitowanych oraz 6 doktorów, a zatem zgłoszona grupa pracowników odpowiada wymaganemu minimum kadrowemu dla studiów II stopnia (6+6).

Jednak na 20 wykładowców zaliczonych do minimum kadrowego, tylko 9 osób ma dorobek dotyczący wyłącznie kulturoznawstwa. Pozostali pracownicy tworzący minimum kadrowe mają dorobek naukowy także w dyscyplinach literaturoznawstwo, historia, filozofia. Jest to szczególnie niekorzystne na studiach II stopnia, gdyż seminaria magisterskie prowadzone są często przez nauczycieli akademickich, dla których kulturoznawstwo nie jest podstawową dyscypliną badawczą.

Liczba studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia na początku semestru zimowego 2016 wynosiła 466, co daje stosunek pracowników zaliczonych do minimum kadrowego do studentów 1:23 jest prawidłowy i pozwala na prowadzenie zajęć w małych grupach.

2.2.

Dorobek naukowy i doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku (liczba realizowanych grantów badawczych przyznanych przez polskie instytucje naukowe, staży zagranicznych, wymiana kadrowa z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, liczba nauczycieli akademickich kulturoznawstwa na UKWS prowadzących wykłady za granicą i wykładowców z zagranicy na kulturoznawstwie UKWS) jest trudna do ustalenia, ponieważ dane dotyczą Wydziału bądź Instytutu, w którym prowadzone są dwa kierunki: kulturoznawstwo i filologia (klasyczna i włoska). Mieszczą się one w obszarze nauk humanistycznych i sytuują się w dyscyplinach kulturoznawstwo i literaturoznawstwo. Kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W trakcie hospitacji zajęć na ocenianym kierunku stwierdzono, że zajęcia prowadzone są na bardzo zróżnicowanym poziomie, ich treść jest zgodna z sylabussem przedmiotu, a wykładowcy stosują tradycyjne metody aktywizujące studentów. W dostarczonej dokumentacji znajduje się spis nauczycieli akademickich niewchodzących w skład minimum kadrowego, prowadzących zajęcia na studiach I i II stopnia. Wśród wykładowców znajduje się 15 magistrów, prowadzących często przedmioty wiodące dla ocenianego kierunku, dlatego ich kwalifikacje powinny być systematycznie monitorowane w trakcie hospitacji. Należy także zadbać o obsadę zajęć wiodących dla kierunku kulturoznawstwo przez kadrę bardziej doświadczoną i specjalizującą się w badaniach z zakresu dyscypliny, do której przypisane są efekty kształcenia. Należy także zwrócić uwagę, że seminaria dyplomowe na II kierunku studiów powinny być powierzone wykładowcom, których kwalifikacje i dorobek naukowy mieszczą się w dyscyplinie kulturoznawstwo.

Na ocenianym kierunku nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

2.3.

Prowadzona polityka kadrowa nastawiona jest na odpowiedni dobór kadry adekwatnej do prowadzenia zajęć na kierunku kulturoznawstwo. Dotyczy to ścieżki awansu naukowego, należy jednak zwrócić większą uwagę na rozwój kompetencji kulturoznawczych pracowników, które są niezbędne do prowadzenia kierunku pod tą nazwą. Jednostka dąży do zatrudniania pracowników z kwalifikacjami kulturoznawczymi uzyskanymi w innych uczelniach bądź kierując na studia doktoranckie w ośrodkach posiadających uprawnienia kulturoznawcze. Jednostka powinna motywować nauczycieli akademickich wykładających na kierunku kulturoznawstwo do większego zaangażowania się w badania związane z dyscypliną, do której

odnoszą się efekty kształcenia.

Umieędzynarodowienie kadry, także jej badań, jest słabo rozwinięte. Działalność badawcza, w tym międzynarodowa, finansowana jest z grantów pozyskanych przez pracowników oraz z projektów finansowanych z dotacji na działalność statutową.

Jednostka dofinansowuje aktywność naukową pracowników związaną z umieędzynarodowieniem ich dorobku naukowo-badawczego, w tym udziału pracowników w zagranicznych konferencjach naukowych. Motywowaniu pracowników do publikowania w renomowanych czasopismach towarzyszy działalność wydawnicza jednostki.

2.4.

Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru nauk humanistycznych oraz w dziedzinie nauk humanistycznych, co odpowiada obszarom kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek. Badania te mieszczą się w dyscyplinie kulturoznawstwo, do której przypisano efekty kształcenia na ocenianym kierunku, ale istotną rolę odgrywają również badania literaturoznawcze, historyczne i filozoficzne. Dołączają do nich również badania z obszarów socjologii kultury, medioznawstwa, teatrologii i historii sztuki. Zdecydowana większość projektów badawczych mieści się w obszarze i tradycjach literaturoznawczo pojmowanego kulturoznawstwa, co charakteryzuje wiele ośrodków kształcenia kulturoznawców w Polsce. Badania prowadzone w dyscyplinie kulturoznawstwo nie odznaczają się szczególną różnorodnością i aktualnością problematyki. Na ogół jednak pomagają studentom w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów zatrudnia zespół pracowników o interdyscyplinarnych zainteresowaniach naukowych, w pewnej mierze związanych z dyscypliną kulturoznawstwo. Należy jednak zwrócić uwagę na silniejsze nachylenie badań w kierunku dyscypliny, do której odnoszą się efekty kształcenia.

2.5.

Badania naukowe prowadzone w jednostce są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku kulturoznawstwo. Jest to widoczne zwłaszcza w odniesieniu do zajęć do wyboru oraz zajęć specjalnościowych prowadzonych łącznie dla wszystkich kierunków studiów na Wydziale Nauk Humanistycznych UKSW. Jako przykład można podać następujące przedmioty: *Tematy badań kulturowych* (konwersatorium 60 h, I rok II stopnia), w ramach których realizowane są projekty z cyklu *Miasto*, m.in. *Bloki i kamienice w sztuce, Sztetl – getto – Warsz. Żydowska kultura i historia Warszawy oraz Mazowska i Miasto kreatywne*.

3. Uzasadnienie

2.1. Do minimum kadrowego zaliczono 20 spośród 22 zgłoszonych pracowników, co zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi nauk humanistycznych, dziedzinie nauk humanistycznych, wskazanej dla tego kierunku studiów, w zakresie kulturoznawstwa, do którego odnoszą się efekty kształcenia określone dla kierunku kulturoznawstwo. Dorobek naukowy 9 pracowników mieści się wyłącznie w dyscyplinie kulturoznawstwo, pozostali nauczyciele akademicy łączą zainteresowania kulturoznawcze z innymi dyscyplinami z zakresu nauk humanistycznych.

Stosunek liczby pracowników zaliczanych do minimum kadrowego na obu poziomach studiów (łącznie 20) do liczby studentów (466), czyli 1:23, jest prawidłowy.

2.2. Charakterystyka dorobku naukowego została przedstawiona łącznie dla wykładowców prowadzących zajęcia na trzech kierunkach prowadzonych na WNH UKSW (w tym dwóch w Instytucie Filologii Klasycznej i Kulturoznawstwa) i na tym tle badania kulturoznawcze, decydujące o tożsamości ocenianego kierunku, przedstawiają się skromnie. Nauczycieli akademickich z tytułem zawodowym magistra, prowadzących przedmioty wiodące na kierunku kulturoznawstwo, należy objąć systemem opieki merytorycznej i hospitacjami. Należy zadbać o obsadę zajęć wiodących dla kierunku kulturoznawstwo przez kadrę bardziej doświadczoną

i specjalizującą się w badaniach z zakresu dyscypliny, do której przypisane są efekty kształcenia. Seminaria magisterskie powinni prowadzić wykładowcy z dorobkiem w dyscyplinie kulturoznawstwo.

2.3. Prowadzona polityka kadrowa powinna kłaść większy nacisk na rozwój kulturoznawczych kompetencji nauczycieli akademickich wykładających na tym kierunku studiów. Nauczyciele akademicy są powinni być motywowani do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych w zakresie kulturoznawstwa. Polityka kadrowa nie jest wystarczająco zorientowana na umiędzynarodowienia kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4. Jednostka tylko w pewnym stopniu prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru wiedzy odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek, dlatego w dorobku naukowym około połowy wykładowców zaliczanych do minimum kadrowego tylko częściowo reprezentowana jest dyscyplina kulturoznawstwo.

2.5. Badania naukowe prowadzone w jednostce są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku kulturoznawstwo.

Zalecenia

1. Należy zwrócić uwagę na zainteresowanie pracowników badaniami o charakterze wybitnie kulturoznawczym, aby ściślej połączyć dorobek naukowy wykładowców z profilem studiów kulturoznawczych.
2. Seminaria dyplomowe na II kierunku studiów należy powierzyć wykładowcom, których kwalifikacje i dorobek naukowy mieszczą się w dyscyplinie kulturoznawstwo.
3. Przedmioty wiodące na kierunku kulturoznawstwo należy powierzyć nauczycielom akademickim o kwalifikacjach i kompetencjach naukowych zgodnych z dyscypliną, do której odnoszą się efekty kształcenia ocenianego kierunku, aby w ten sposób zapewnić odpowiednio wysoki poziom zajęć dydaktycznych.
4. Należy stworzyć warunki bardziej sprzyjające umiędzynarodowieniu badań podejmowanych przez nauczycieli akademickich, którzy prowadzą zajęcia na kierunku kulturoznawstwo, aby zapewnić im dostęp do aktualnych badań zagranicznych i stałą wymianę doświadczeń z partnerami zagranicznymi.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena Znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Wydział Nauk Humanistycznych UKSW współpracuje z potencjalnymi pracodawcami, takimi jak muzea, szkoły, instytucje kultury (m.in. Muzeum Łazienki Królewskie, PIW, Ministerstwo Dziedzictwa i Kultury Narodowej, Instytut Książki, Narodowe Centrum Kultury, Narodowy Instytut Sztuki Filmowej, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego), ale umowy określające charakter tej współpracy zawiązywane są na poziomie Wydziału, co utrudnia określenie rzeczywistego zaangażowania Instytutu Filologii Klasycznej i Kulturoznawstwa, prowadzącego oceniany kierunek, w budowanie relacji zawodowo-dydaktycznych z otoczeniem, zorientowanych na absolwentów kierunku kulturoznawstwo. Do takich porozumień na poziomie WNH należy m.in. umowa patronatu medialnego (11.05.2015) w sprawie organizacji

festiwalu OFF – Uniwersyteckiego Festiwalu Filmowego bądź z Narodowym Centrum Kultury (30.11.2016). W raporcie samooceny stwierdzono, że mimo braku bezpośredniego udziału interesariuszy zewnętrznych w ustaleniach programowych dla ocenianego kierunku, w tym efektów kształcenia, potrzeby i sugestie pracodawców zostały uwzględnione w związku z możliwością wysłuchania głosów środowiska na organizowanych na Wydziale panelach dyskusyjnych z udziałem przedstawicieli biznesu i kultury. Sprawozdanie z października 2013, dostępne w dokumentacji dostarczonej przez Jednostkę, potwierdza organizację i przebieg takiego spotkania dla kierunków filologia polska, klasyczna, muzeologia i kulturoznawstwo. Panel odbył się w ramach projektu „Diagnoza potrzeb pracodawców w celu określenia profilu absolwenta UKSW odpowiadającego potrzebom rynku pracy oraz gospodarki opartej na wiedzy w ramach projektu: kwalifikacja jakości w uniwersytecie” i wzięło w nim udział 11 pracodawców, w tym z instytucji kultury wskazanych powyżej, którzy wyrazili swoje opinie na temat braku niektórych kompetencji u absolwentów bądź studentów na praktykach, m.in. zbyt niski poziom wiedzy zawodowej, brak kompetencji miękkich ułatwiających dostosowanie się do warunków pracy itp. Jednostka nie wskazała konkretnych zmian w programie i efektach kształcenia, wprowadzonych pod wpływem uwag pracodawców.

Praktyki zawodowe (na poziomie studiów I stopnia) organizowane są w ramach specjalności wybieranych przez studentów wszystkich kierunków prowadzonych na WHN UKSW. Zajmuje się tym na uczelni Biuro Karier UKSW, które monitoruje przebieg i jakość praktyk w porozumieniu z Jednostką. Na ocenianym kierunku wyznaczony jest przedstawiciel, który pod względem merytorycznym kontroluje jakość praktyk, śledząc dzienniczki praktyk, sprawozdania i oceny zarówno praktykanta, jak i pracodawcy. Dobór miejsc praktyk jest zgodny ze specjalnością, a ich wybór odbywa się albo na zasadzie indywidualnej – praktykant sam dokonuje wyboru instytucji w porozumieniu z opiekunem praktyk, albo korzysta z oferty Biura Karier. W dokumentacji studenta znajdują się dokumenty potwierdzające rzetelną organizację praktyk, weryfikację ich jakości oraz oceny efektów kształcenia.

3.2.

Jednostka nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych.

3. Uzasadnienie

3.1. Jednostka prowadzi bardzo dobrze przygotowane praktyki, których efekty i przebieg ustala z pracodawcami. Ten rodzaj dbałości o efekty kształcenia zasługuje na pozytywną ocenę. Natomiast słabiej wypada współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji. Odbywają się działania wspólne w ramach Wydziału Nauk Humanistycznych (wykłady, konferencje, panele), ale ich wpływ na efekty kształcenia na kierunku kulturoznawstwo nie jest jednoznacznie określony.

3.2. Nie dotyczy

4. Zalecenia

1. Należy zintensyfikować współpracę z otoczeniem na poziomie kierunku kulturoznawstwo w celu zapewnienia rzeczywistego udziału pracodawców w projektowaniu efektów kształcenia oraz ich weryfikacji.

2. Należy zadbać o stały kontakt z pracodawcami, przekładający się na dostosowywanie programu do aktualnych wymogów otoczenia i na weryfikację efektów kształcenia, które powinny się z tym wiązać.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych

ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena – Znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Oceniana jednostka mieści się w kompleksie budynków położonym nieco na uboczu głównych traktów komunikacyjnych Warszawy. Wydział Nauk Humanistycznych, w skład którego wchodzi jednostka prowadząca m.in. studia kulturoznawcze, dysponuje 20 salami wykładowymi, dużą aulą, pracownią komputerową z 20 stanowiskami oraz salą kinową. Wszystkie pomieszczenia udostępniane są w miarę potrzeb kierunkom prowadzonym na WNH, w tym także kulturoznawstwu. Liczba i wielkość sal pozwalają na właściwą organizację zajęć dydaktycznych. Wszystkie sale wyposażone są w aparaturę audiowizualną. Program studiów na kierunku nie wymaga zasadniczo stosowania specjalistycznej aparatury ani sprzętu laboratoryjnego. Pracownicy naukowo-dydaktyczni WNH korzystają ze wspólnego pomieszczenia dla nauczycieli akademickich, dlatego czasami konsultacje ze studentami odbywają się w aktualnie dostępnych salach wykładowych. W budynku nie udostępniono pomieszczeń dla kół naukowych oraz przeznaczonych na indywidualną pracę badawczą studentów. Obsługa szatni powinna wykazać więcej empatii w stosunku do studentów, pracowników, jak i gości wydziału.

4.2.

Studenci ocenianego kierunku mają dostęp do księgozbioru Biblioteki Wydziału Nauk Humanistycznych oraz Biblioteki Głównej UKSW. Biblioteka wydziałowa posiada zbiory z zakresu: filologia polska, filologia (klasyczna i włoska) i kulturoznawstwo. W trakcie wizytacji stwierdzono, że zbiory dla kulturoznawców są bardzo skromne i w dużej mierze składają się z opracowań opublikowanych przed 20, 30 laty. Brakuje w nich zatem przede wszystkim najnowszej literatury niezbędnej do prowadzenia studiów i badań kulturoznawczych. Brak również podstawowych czasopism naukowych oraz prac w językach obcych. Studenci nie mają więc w pełni zapewnionego dostępu do zbiorów bibliotecznych, które obejmowałyby zarówno literaturę podstawową, jak i księgozbiór specjalistyczny, zgodny z profilem studiów na ocenianym kierunku. Dostępny dla studentów księgozbiór wydziałowy nie zapewnia studentom dostępu do literatury wskazanej w sylabusach przedmiotów. Przy czytelniku znajduje się kilka stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu.

Studenci UKSW mogą korzystać ze zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (BUW) i Biblioteki Narodowej (BN).

4.3.

Jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość.

3. Uzasadnienie

4.1. Warunki lokalowe, w jakich odbywają się zajęcia dla kierunku kulturoznawstwo, są dobre, zapewniają swobodną pracę w mniejszych grupach oraz wykłady dla całego roku. Brakuje pomieszczeń dla pracowników i studentów działających w kołach naukowych.

4.2. Studentom kulturoznawstwa nie zapewniono dostępu do podstawowej literatury wskazywanej w sylabusach oraz aktualnych opracowań krajowych i zagranicznych, pozwalających na prowadzenie przez studentów i nauczycieli akademickich pogłębionych badań.

1. Zalecenia

1. Należy rozbudować zbiory biblioteczne, z których na miejscu mogliby korzystać studenci kulturoznawstwa. W pierwszej kolejności należy zapewnić dostęp do lektur zalecanych w sylabusach przedmiotów.
2. Należy przydzielić oddzielne pomieszczenie przeznaczone dla kół naukowych oraz indywidualnej pracy naukowej studentów.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Nauczyciele akademicy są dostępni podczas konsultacji. Z perspektywy studenckiej na wyróżnienie zasługuje indywidualne podejście do studenta. Na spotkaniu z ZO PKA wyrażono opinię, iż podczas konsultacji studenci otrzymują pełne wsparcie merytoryczne w interesującym ich zakresie. Terminy i wymiar konsultacji są odpowiednio dostosowane do planu zajęć studentów, którzy mają możliwość wglądu do prac egzaminacyjnych oraz weryfikacji własnych błędów. Studenci wizytowanego kierunku regularnie korzystają z możliwości kontaktu z nauczycielami za pośrednictwem poczty elektronicznej, podkreślając przy tym sprawną komunikację i możliwość uzyskania szybkiej odpowiedzi zwrotnej. Studenci swój kontakt z kadrą dydaktyczną wskazali jako jedną z najmocniejszych stron kierunku. Duża część kadry to osoby młode (posiadające jednak odpowiednie uprawnienia oraz w opinii studentów

kompetencje), które były absolwentami UKSW, rozumiejące potrzeby studentów.

Na UKSW działa system opieki materialnej dla studentów, który obejmuje wszystkie rodzaje świadczeń pomocy materialnej przewidziane i przyznawane zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (stypendium socjalne, zapomoga, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów). Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie Regulaminu Pomocy Materialnej dla studentów UKSW. Kryteria przyznawania stypendiów są zrozumiałe i przejrzyste. Procedura przyznawania stypendium odbywa się z poszanowaniem anonimowości danych osobowych. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA wyrazili zadowolenie ze sposobu informowania ich o możliwościach otrzymywania stypendium, a także terminowości ich wypłacania.

System rozpatrywania próśb i zażaleń w opinii studentów działa sprawnie. Studenci zgłaszają swoje postulaty za pośrednictwem Samorządu Studentów. Podczas wizytacji odbyło się spotkanie z przedstawicielami samorządu, którzy otrzymują pełne wsparcie merytoryczne ze strony jednostki, a także – w miarę możliwości – finansowe. Studenci zgłaszają się do swoich przedstawicieli najczęściej z indywidualnymi sprawami dydaktycznymi, które są rozwiązywane w oparciu o obowiązujące przepisy, w tym Regulamin Studiów.

Poziom zadowolenia studentów z oferowanych im usług edukacyjnych należy określić jako wysoki. Podczas spotkania z ZO PKA podkreślali oni, że nie zgłaszają zbyt wielu uwag dotyczących procesu kształcenia lub spraw organizacyjnych. Studenci powiedzieli, że zawsze mają możliwość kontaktu z władzami dziekańskimi, podkreślając ich prostudenckie podejście. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA władze Wydziału są otwarte na uwzględnianie ich stanowiska dotyczącego zarówno programu studiów, jak i spraw organizacyjnych związanych chociażby z infrastrukturą dydaktyczną.

Sylabusy nie zawsze są dla studentów wystarczającym źródłem informacji o prowadzonym przedmiocie. Opublikowane sylabusy nie zawsze są kompletne, czasami informacje są zbyt lakoniczne lub nawet niektórych brakuje. Z perspektywy studentów warto jednak zwrócić uwagę, iż informacje, które są zawarte w sylabusach, pokrywają się ze stanem faktycznym.

Pomoce naukowe niezbędne do uzyskania odpowiednich efektów kształcenia są w opinii studentów przydatne. Jakość materiałów dydaktycznych jest oceniana pozytywnie. Nauczyciele akademicki wysyłają materiały na swoje zajęcia za pośrednictwem poczty elektronicznej do wszystkich studentów uczestniczących w kursach. Z perspektywy studentów ocenianego kierunku materiały wysyłane drogą elektroniczną są na odpowiednim poziomie, adekwatne do treści omawianej na zajęciach.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali mocne i słabe strony kierunku. W opinii studentów na wyróżnienie zasługuje program studiów, dobrze dostosowany do ich potrzeb.

Wśród aspektów wymagających doskonalenia studenci wskazali potrzebę udoskonalenia harmonogramu – ułożenia przedmiotów w zwarte bloki, co pozwoliłoby im na lepszą organizację zajęć indywidualnych bądź pracy itp. Ponadto harmonogram zajęć pojawia się zbyt późno i zbyt późno uruchamiana jest rejestracja na zajęcia w systemie USOS.

5.2.

Jednostka ma podpisane umowy w ramach programu wymiany, co potencjalnie pozawala na szeroki zakres wymiany międzynarodowej. Studenci mają możliwość korzystania z oferty programu ERASMUS+. Podczas spotkania z ZO PKA studenci informowali jednak, że nie są zainteresowani uczestnictwem w programach wymiany zagranicznej, podając przy tym przyczyny finansowe oraz zawodowe. Wskazano jednak na akcje informacyjne organizowane

przez jednostkę, przybliżające studentom tematykę mobilności studenckiej. Wydział proponuje studentom także uczestnictwo w programach wymiany krajowej, w ramach programu MOST. Podobnie jak w przypadku mobilności międzynarodowej, wymiana krajowa nie cieszy się zainteresowaniem studentów. Aby wpłynąć na większą mobilność zagraniczną studentów Rektor UKSW planuje przyznawanie w drodze konkursu dodatkowego stypendium w wysokości 5000 zł osobom ubiegającym się o wyjazd w ramach programu Erasmus +.

5.3.

Z perspektywy studentów wizytowanego kierunku program studiów jest dostosowywany do potrzeb rynku pracy. Podczas wizytacji ekspert studencki ZO PKA rozmawiał z przedstawicielami kół naukowych działających na Wydziale Nauk Humanistycznych, a także z doktorantami współpracującymi ze studentami przy realizacji projektów. Koła działają aktywnie, ich członkowie biorą udział w konferencjach, a także uczestniczą w badaniach naukowych. Studenci otrzymują bardzo dobrą w ich opinii opiekę merytoryczną, a także materialne środki do rozwijania swoich zainteresowań. W ramach jednostki działają: Koło Fotograficzne „Fotograty”; Koło Filmowe UKSW „FilmOFFka”; Koło Naukowe Kulturoznawców „Culture ON”; Koło Fundraiserów WNH UKSW; Koło Zarządzania Projektami Kultury; Grupa Social Media WNH UKSW (w ramach których organizowane są sympozja, konferencje, warsztaty, spotkania naukowe, wykłady gościnne). Część działalności kół podejmowana jest przy współpracy z podmiotami gospodarczymi i kulturalnymi, np.: Koło Filmowe jako organizator „Uniwersyteckiego Festiwalu Filmowego”. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość – obok pracowników naukowych z różnych ośrodków naukowych polskich i zagranicznych – publikowania (po przejściu zewnętrznej procedury recenzyjnej) fragmentów lub całości autorskich artykułów, komunikatów, sprawozdań, recenzji w wydawanym od 2014 w formie rocznika czasopiśmie IFKiK „Załącznik Kulturoznawczy”.

Na poziomie Uczelni Biuro Karier Studenckich aktywnie wspiera studentów w kontaktach z przyszłymi pracodawcami. Biuro dysponuje bazą ofert pracy, staży i praktyk zawodowych; wiele z nich adresowanych jest do studentów wizytowanego kierunku. Proces wchodzenia absolwentów kulturoznawstwa na rynek pracy wspomagany jest przez pracowników Centrum Szkoleń i Doradztwa Zawodowego UKSW w ramach indywidualnych konsultacji doradczych (doradca zawodowy i psycholog); w ciągu ostatnich 3 lat skorzystało z nich 12 studentów kulturoznawstwa. System wsparcia wspomagany jest przez przedmioty ogólnouczelniane, prowadzone przez pracowników w/w jednostki, m.in.: Warsztaty rozwoju kariery, Warsztaty kompetencji społecznych, Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy (z tej formy pomocy skorzystało 38 studentów kulturoznawstwa). W opinii studentów możliwości stwarzane w ich kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym są bardzo duże i mają pozytywny wpływ na program kształcenia, a także późniejsze podejmowanie pracy zawodowej.

5.4.

Regulamin Studiów określa zasady, według których jednostka powinna wspierać proces kształcenia studentów z niepełnosprawnościami. W opinii studentów wizytowanego kierunku jednostka stosuje się do postanowień Regulaminu. Studenci niepełnosprawni mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów. Podczas spotkania z ZO PKA nie było osób z niepełnosprawnościami, obecni studenci wskazali jednak na wysoką aktywność jednostki w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, chociażby poprzez ciągłe dostosowywanie infrastruktury dydaktycznej. Studentom z niepełnosprawnościami przyznawane są stypendia zgodnie z dyspozycją Ustawy.

5.5.

Studenci bardzo pozytywnie oceniają jakość obsługi administracyjnej w sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Godziny otwarcia dziekanatu są dogodne dla studentów. Sprawnie funkcjonuje komunikacja za pośrednictwem poczty elektronicznej z pracownikami administracyjnymi Uczelni. System USOS zawiera wszystkie dane niezbędne studentowi do śledzenia postępów w realizacji toku studiów, wymogi formalne oraz dane dotyczące pomocy materialnej. Dziekanaty udzielają niezwłocznie informacji, o które prosi student. Studenci mają dostęp do wszystkich niezbędnych informacji, w tym z zakresu efektów kształcenia, treści i metod kształcenia oraz metod sprawdzania i oceny efektów kształcenia oraz wymagań dotyczących zaliczeń i egzaminów. Studenci wizytowanego kierunku za pośrednictwem strony internetowej mają dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

3. Uzasadnienie

5.1. Pozytywnie należy ocenić pomoc ze strony jednostki sprzyjającą rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów.

5.2. Mobilność studentów w ramach międzynarodowych i krajowych programach wymiany jest stosunkowo niska, ale na jej intensyfikację może mieć wpływ dodatkowe stypendium Rektora UKSW.

5.3. Studenci otrzymują wsparcie w kontaktach ze środowiskiem akademickim, otoczeniem społecznym, gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy.

5.4. Pozytywnie należy ocenić wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne ze strony jednostki wobec studentów z niepełnosprawnościami.

5.5. Zgodnie z opiniami przedstawionymi przez studentów podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie należy ocenić jakość obsługi administracyjnej. Na szczególne wyróżnienie zasługuje wsparcie finansowe i merytoryczne kierowane wobec kół naukowych, a także uwzględnianie studenckich postulatów formułowanych różnymi kanałami.

4. Zalecenia

Należy udoskonalić prace nad harmonogramem studiów w zakresie usunięcia długich przerw pomiędzy zajęciami. Poprawy wymaga również terminowość informowania studentów o harmonogramie zajęć oraz rejestracji na przedmioty.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach,

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena *Znacząco*

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

6.1.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (zwany dalej WSZJK lub Systemem) wprowadzony został w UKSW na mocy Zarządzenia Rektora Uczelni Nr 32/2008 z dnia 25 lipca 2008 r., a następnie zmieniony Zarządzeniami Rektora: Nr 49/2009 z dnia 16 października 2009 r. dotyczącym zapewnienia jakości kształcenia, Nr 47/2010 z dnia 15 września 2010 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz doprecyzowany Zarządzeniem Nr 19/2011 z dnia 13 kwietnia 2011 r. Kolejną zmianę zakresu WSZJK określiło zarządzenie Rektora Nr 84/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Obecnie System funkcjonuje na podstawie *Zarządzenia nr 49/2015 Rektora UKSW z dn. 2.10.2015 r. w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i jego doskonalenia na UKSW w Warszawie*. Opracowane akty prawa wewnętrznego dotyczące funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia określają zasady jego działania, jak i zasady działania poszczególnych zespołów odpowiedzialnych za jakość kształcenia. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora zostały powołane komisje: Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (zwana dalej UKJK), Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia (zwana dalej WKJK) oraz Wydziałowe Komisje Dydaktyczne (zwane dalej WKD). Ponadto na poziomie ogólnouczelnianym za jakość kształcenia odpowiedzialny jest również Ośrodek Badań Jakości Kształcenia i Ewaluacji (zwany dalej OBJKiE), którego zadaniem jest ocena i weryfikacja jakości kształcenia na poziomie ogólnouczelnianym, sporządzanie raportów z badań, opracowywanie wzoru kwestionariusza oceny zajęć dydaktycznych przez studentów oraz rozpowszechnianie wyników badań wśród społeczności akademickiej. W UKSW obowiązuje *Księga procedur jakości kształcenia w UKSW* (procedury dotyczące weryfikacji efektów kształcenia) na mocy *zarządzenia Rektora nr 52/2013 w sprawie wprowadzenia systemu weryfikacji osiągnięcia założonych efektów kształcenia*. Procedury zgodnie z uchwałą obejmują wszystkie etapy i aspekty procesu dydaktycznego.

Do kompetencji poszczególnych zespołów należy wdrażanie i doskonalenie systemu zapewniania jakości kształcenia zgodnie z kompetencjami określonymi w zarządzeniu Rektora. Na Wydziale Nauk Humanistycznych zostały powołane: Komisja Dydaktyczna (KD) oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKJK). Przedmiotem zainteresowania obu komisji jest ciągłe monitorowanie jakości kształcenia, podejmowanie niezbędnych działań naprawczych oraz składanie sprawozdań ze swojej działalności Dziekanowi WNH. W skład obu komisji wchodzi pracownicy IFKiK oraz studenci.

Analizując zakres Systemu Zapewniania JK należy wskazać, iż odnosi się on do wszystkich poziomów kształcenia i rodzajów studiów oferowanych i prowadzonych w jednostce.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji można potwierdzić, że w jednostce działają zapisane w dokumentach procedury WSZJK, jednak nie mają one charakteru kompleksowego. Obowiązujące procedury w zakresie projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia nie zapewniają właściwej skuteczności systemu.

Zakres intensywności i stopień realizacji założonych celów określonych w uchwale Senatu jest omówiony w poniższych punktach.

6.1.1.

Zasady dotyczące projektowania programu kształcenia, w tym efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów, określa Uchwała Nr 37/2015 Senatu UKSW z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących projektowania planów studiów i programów kształcenia, a także planów i programów studiów podyplomowych i kursów dokształcających (*z uwzględnieniem zmian wprowadzonych: Uchwałą 98/2015 z dn.25.06.2015 i Uchwałą 54/2016 z dn.21.04.2016*). Analiza programów studiów przebiega przy udziale takich interesariuszy, jak: nauczyciele oraz przedstawiciele studentów. Zgodnie z *Zarządzeniem Rektora nr 68/2014 z dn. 31 października 2014r. w sprawie modelu współpracy z pracodawcami* podmiotem zajmującym się współpracą z pracodawcami w szczególności na poziomie Wydziału jest Wydziałowa Rada Biznesu, której kompetencją jest opiniowanie projektów efektów kształcenia oraz projektów programów studiów. Na mocy uchwały Rady Wydziału Nauk Humanistycznych nr 56/2016 z dn. 12 września 2016 r. powołano Wydziałową Radę Biznesu, w której skład wchodzi 7 osób. Skład Rady jest niezgodny z zarządzeniem Rektora, gdyż w składzie Rady powinno być nie mniej niż pięciu pracodawców reprezentujących branżę odpowiadające każdemu kierunkowi studiów. W ww. składzie Rady brak jest przedstawicieli pracodawców. Ponadto nie przedstawiono dokumentacji poświadczającej opiniowanie efektów kształcenia przez Radę Biznesu.

Obecne rozwiązania w zakresie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi ma raczej charakter niesystemowy i opiera się na osobistych kontaktach i doświadczeniach pracowników jednostki z zewnętrznymi interesariuszami i nie wypełnia postanowień określonych w regulacjach wewnętrznych UKSW. Z przeprowadzonych rozmów i dokumentacji wynika, iż Władze Wydziału cyklicznie spotykają się z przedstawicielami studentów (starostowie poszczególnych grup) z wszystkich kierunków prowadzonych na Wydziale w celu uzyskania informacji dotyczących programów studiów, efektów kształcenia oraz organizacji studiów. Efektem spotkań ze studentami są wnioski Dziekana do Rady Wydziału w zakresie modyfikacji programu studiów dla ocenianego kierunku studiów. Takie spotkania odbywają się cyklicznie raz w roku, co jest pozytywnie odbierane przez studentów.

Z analizy dokumentacji wynika, że duża część poszczególnych wniosków WKJK nie jest wdrażana lub też nie zwrócono uwagi na istotne braki w programach studiów (np. WKJK wielokrotnie wskazywała na konieczność uaktualnienia części kart przedmiotów, na braki sprofilowania ramowych efektów kształcenia, na braki w kryteriach oceniania. Powyższe uwagi pojawiają się w kilku ostatnich sprawozdaniach). Ponadto należy wskazać, że duża część sylabusów nie jest zgodna ze wzorem opisu przedmiotu określonego w załączniku do decyzji nr 4/2013 Senatu UKSW z dn. 31 stycznia 2013r., która stanowi część procedury określonej w *Księdze procedur*.

W tym przypadku należy ocenić, że zalecenia WKJK nie zostały wdrożone, co wskazuje, że procedury wynikające z wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w zakresie projektowania programu studiów nie funkcjonują w pełni.

6.1.2.

Zasady monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć wynikają zarówno z Zarządzenia nr 49/2015 Rektora UKSW z dn. 2.10.2015 r. w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i jego doskonalenia na UKSW w Warszawie oraz procedur określonych w *Księdze procedur*. Monitorowanie realizacji

zakładanych efektów kształcenia opiera się na analizie wyników sesji egzaminacyjnych oraz monitorowania realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych.

Zespół oceniający PKA zapoznał się z ostatnimi rocznymi raportami samooceny wydziałów, jak i protokołami z posiedzeń WKJK oraz WKD, które wskazywały na konieczność stworzenia wytycznych do wypełniania kart przedmiotów, m.in. ze względu na złe definiowanie kryteriów oceniania, jak i formułowania efektów kształcenia dla danego przedmiotu.

Ponadto, zdaniem ZO PKA monitorowanie stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia jest możliwe (tym samym modyfikacje metod weryfikacji efektów kształcenia), jeżeli poszczególne moduły posiadają określone efekty kształcenia oraz precyzyjnie określone metody weryfikacji. Jednak brak określonych efektów kształcenia dla poszczególnych modułów uniemożliwia skuteczne monitorowanie stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia.

Biuro Karier UKSW organizuje i monitoruje przebieg praktyk zawodowych od strony organizacyjnej, natomiast od strony merytorycznej (w zakresie realizacji efektów kształcenia) jednostka monitoruje stopień osiągania zakładanych efektów kształcenia uzyskiwanych na praktykach zawodowych poprzez analizy dokonywane przez koordynatora ds. praktyk zawodowych na ocenianym kierunku studiów. Monitorowanie stopnia osiągania zakładanych efektów na praktykach zawodowych odbywa się przez współpracę koordynatora praktyk z pracodawcami oraz przez analizę dzienników praktyk, którą wypełniają pracodawcy (w tym w zakresie weryfikacji efektów zawartych w programie praktyk zawodowych).

6.1.3.

Proces weryfikacji osiągania efektów kształcenia jest prowadzony przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów przez analizę zbiorczych ocen z poszczególnych przedmiotów. Proces dyplomowania posiada określone procedury związane z dyplomowaniem i został opisany w *Księdze procedur*. Na UKSW wdrożona została platforma do archiwizacji prac dyplomowych (APD UKSW), a prace dyplomowe są weryfikowane przez systemy antyplagiatowe (OSA oraz antyplagiat.pl). Procedury antyplagiatowe określone są w *Księdze procedur* oraz w załączniku nr 4 do Zarządzenia nr 49/2015 Rektora UKSW w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i jego doskonalenia na UKSW, z dn. 2.10.2015 r. (załącznik - *Działania związane z zapobieganiem plagiatom i ich wykrywaniem w pracach zaliczeniowych i pracach dyplomowych*), który określa szczegółowe procedury związane z postępowaniem w przypadku wykrycia plagiatu.

Jednak, jak wspomniano w pkt. 6.1.2, brak opisów efektów kształcenia w niektórych sylabusach przedmiotów (oraz braki w opisie metod weryfikacji) nie pozwalają obiektywnie zweryfikować stopnia osiągniętych efektów kształcenia.

Analiza dokumentacji, jak wskazano w pkt. 6.1.2, WKJK wielokrotnie zwracała uwagę, iż metody weryfikacji należy uzupełnić oraz zweryfikować ich poprawność. Jednakże te działania jak dotychczas nie zostały wdrożone.

6.1.4.

Zgodnie z przedłożoną informacją na kierunku kulturoznawstwo nie zastosowano systemu potwierdzania efektów uczenia się poza systemem formalnym. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów został określony w uchwale Senatu UKSW nr 174/2015 z dn. 17 grudnia 2015r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną oraz zasad przyjęć na studia na podstawie najlepszych wyników uzyskanych w postępowaniu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

6.1.5.

W celu doskonalenia jakości kształcenia UKSW dla wszystkich wydziałów, jak i kierunków studiów (w tym dla kierunku kulturoznawstwo) prowadzi scentralizowane badania losów absolwentów. Badania koordynuje i realizuje Biuro Karier. Badanie losów absolwentów prowadzone jest cyklicznie co roku. Biuro Karier UKSW przygotowuje na wniosek Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Kolegium Dziekańskiego bądź Dyrektora Instytutu raport,

w którym przedstawia losy zawodowe absolwentów kierunku. Ponadto Biuro Karier opracowuje ankiety dotyczące jakości kształcenia wśród pracodawców współpracujących z UKSW (w szczególności w zakresie kompetencji niezbędnych absolwentowi na rynku pracy). Z informacji uzyskanych podczas wizytacji oraz po analizie dokumentacji, należy wskazać, że WKJK dokonała analizy wyników „raportu z badań karier zawodowych studentów UKSW” i przeanalizowała uzyskane informacje pod kątem przydatności w zakresie modyfikacji programu kształcenia. Brak jest szczegółowych informacji dotyczących wykorzystania ww. wyników w modyfikacjach programów kształcenia z uwagi na ogólny charakter badania oraz ze względu na małą zwrotność uzyskanych informacji. WKJK wskazała na konieczność poprawy informacji na stronie internetowej wydziału o ofercie, jak i konieczności przeprowadzenia badań absolwentów prowadzonych przez wydział, celem uzyskania szczegółowych informacji.

6.1.6.

Podstawowe elementy polityki kadrowej w zakresie kształtowania jakości dydaktyki na Wydziale dotyczą: doboru kadry dydaktycznej (organizowane otwarte konkursy na stanowiska profesora i adiunkta), prawidłowości powierzania zajęć dydaktycznych, hospitacji zajęć dydaktycznych, a także ankietyzacji zajęć dydaktycznych wśród studentów. Ocena dorobku naukowego dokonywana jest zgodnie z załącznikiem nr 4 Statutu UKSW i przeprowadzana jest zgodnie ze statutem raz na 4 lata lub raz na 2 lata i co roku w zależności od uzyskanej oceny. Uczelnia prowadzi również ankietyzację oceny zajęć dydaktycznych dokonywanej przez studentów, która odbywa się po każdym zakończonych zajęciach dydaktycznych z danego przedmiotu, zgodnie z zarządzeniem Rektora nr 21/2013 z dn. 3 czerwca 2013 r. (według jednolitego wzoru ankiety). Na UKSW przeprowadzane są również hospitacje zajęć dydaktycznych zgodnie z regulaminem hospitacji na Wydziale Nauk Humanistycznych (uchwała Rady Wydziału Nauk Humanistycznych nr 182/2013 z dn. 15 kwietnia 2013r.). Hospitacjami objęci są wszyscy nauczyciele akademicki oraz wszystkie formy prowadzonych zajęć dydaktycznych. Zgodnie z regulaminem, nauczyciele akademicki ze stażem krótszym niż 5 lat są hospitowani co najmniej raz w roku, a pozostali nauczyciele nie rzadziej niż raz na 4 lata. Protokoły pohospitacyjne są przedmiotem analizy WKJK, a uogólnione uwagi i wnioski są przedstawiane w raporcie samooceny wydziału, sporządzanym na potrzeby raportów ogólnouczelnianych.

Ponadto Uczelnia (OBJKiE) przeprowadza badania „ocena uczelni przez nauczycieli akademickich”. Badanie przeprowadzono dotychczas dwukrotnie; ma ono na celu uzyskanie informacji od nauczycieli akademickich na temat warunków prowadzenia działalności naukowo-dydaktycznej i jakości kształcenia w poszczególnych instytutach (na wydziałach). Należy wskazać, że wdrożone narzędzie, mimo obecnie niskiej zwrotności, może w przyszłości być cennym źródłem informacji, istotnej w zarządzaniu jakością kształcenia. Badane obszary dotyczą warunków prowadzenia zajęć (rozkładu zajęć, liczebności grup, warunków lokalowych, wyposażenia sal dydaktycznych), przydatności hospitacji, samooceny własnej pracowników oraz jakości kształcenia, tj. oceny kompetencji pracowników, oceny jakości prowadzonych zajęć oraz programów studiów. W opinii ZO PKA powyższe narzędzie warto rozwijać i włączyć je do systemu WSZJK na Wydziale Nauk Humanistycznych jako źródło pozyskiwania informacji oraz formułowania wniosków do doskonalenia procesu dydaktycznego.

6.1.7.

Jednostka stworzyła mechanizmy wykorzystywania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry dydaktycznej. Na wydziale funkcjonuje ogólnouniwersytecki system oceny zajęć dydaktycznych określony Decyzją Rektora UKSW z dn. 3 czerwca 2013r. w sprawie ogólnouczelnianego wzoru ankiety oceny zajęć dydaktycznych. Ankieta przeprowadzana jest elektronicznie za pośrednictwem systemu USOS-web. Ankieta zawiera 16 pytań dotyczących sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych. Ankieta nie zawiera pytań dotyczących oceny realizowanych efektów kształcenia oraz treści kształcenia. Zgodnie z Decyzją Rektora, wyniki ankiet opracowywane są w postaci raportów przez WKJK i są uwzględniane przy okresowej ocenie nauczycieli akademickich oraz w doskonaleniu WSZJK.

Wyniki są uwzględniane przez dyrektora instytutu przy ustalaniu obsady zajęć dydaktycznych. Studenci widzą wpływ ankiet na obsadę zajęć dydaktycznych. Zgodnie z przyjętymi wewnętrznymi regulacjami na Wydziale, wyniki hospitacji oraz oceny zajęć dydaktycznych dokonywane przez studentów nie są publikowane. Zespół Oceniający PKA zaleca rozważenie publikowania interesariuszom wewnętrznym informacji o wynikach w formie zagregowanej.

6.1.8.

Wewnętrzny system w zakresie doskonalenia infrastruktury, w tym bazy dydaktycznej, nie ma określonej procedury. Obejmuje monitorowanie i ocenę zasobów materialnych Uczelni, tj. wyposażenie laboratoriów i innych sal dydaktycznych przez prowadzone przez OBJKiE badania. Monitorowanie i ocena zasobów dokonywana jest przez administrację, prowadzących zajęcia oraz studentów. Uczelnia przeprowadzając badania „ocena uczelni przez nauczycieli akademickich” oraz „Studenci o funkcjonowaniu swojej Uczelni”, uzyskuje szereg informacji o ocenie infrastruktury (zarówno socjalnej, jak i dydaktycznej), które są analizowane przez WKJK. Powyższe badania obejmują również ocenę zasobów bibliotecznych zarówno w bibliotece głównej, jak i wydziałowej, dostęp do infrastruktury socjalnej i sportowej. Ocenie podlega również dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Studenci oceniają również dostęp do pomocy materialnej, jak i ofertę oraz sposób obsługi Biura Karier. Monitorowanie zasobów materialnych oparte jest na bezpośrednim wykorzystaniu przez Władze Wydziału i Instytutu informacji płynących od studentów i prowadzących zajęcia dydaktyczne i na bieżąco usuwane są w miarę możliwości finansowych.

6.1.9.

Proces gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia nie jest określony formalnie. W trakcie wizytacji przedstawiono dokumentację związaną z jakością kształcenia, która jest przedmiotem obrad poszczególnych organów kolegialnych, jak i jednoosobowych władz wydziału oraz instytutu. Przedstawiono również dokumentację potwierdzającą funkcjonowanie na Wydziale zespołów odpowiedzialnych za jakość kształcenia, w tym WKJK oraz WKD. Dokumenty związane z weryfikacją efektów kształcenia są gromadzone i przechowywane albo przez osoby prowadzących zajęcia, albo w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS), co najmniej do momentu rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej kolejnego semestru.

Dokumentacja związana z zapewnianiem jakości kształcenia jest gromadzona w sposób rozporozszony. Dokumentacja na szczeblu uczelnianym jest gromadzona w jednostkach odpowiedzialnych za ich archiwizację, natomiast na Wydziale przechowywana jest przez poszczególne osoby zajmujące się danym zakresem. Dokumentacja związana z hospitacjami zajęć dydaktycznych jest gromadzona przez instytut, a raporty z prac WKJK gromadzone są przez przewodniczącego zespołu. Na koniec każdego roku akademickiego sporządzane są raporty samooceny Wydziału, które są podstawą do sporządzania raportów ogólnouczelnianych. Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia opracowuje na podstawie danych uzyskanych od WKJK wytyczne do poprawy jakości kształcenia dla jednostek prowadzących kształcenie na UKSW i przedstawia je Senatowi UKSW. Wykonanie wytycznych uchwalonych przez Senat powierza się dziekanom poszczególnych wydziałów.

Dokumentacja związana z WSZJK o charakterze ogólnouczelnianym, w tym raporty z badań realizowanych przez OBJKiE, publikowana jest na stronie Uczelni. Dokumentacja wydziałowa związana z procesem jakości kształcenia nie jest publikowana na stronie internetowej wydziału.

6.1.10.

Informacje o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku nie są w pełni udostępnione za pośrednictwem strony internetowej Wydziału i Instytutu ani przez system USOS (informacje dla studentów). Zamieszczone informacje na stronie Wydziału nie są uaktualnione, a karty przedmiotów umieszczona w systemie USOS mają często charakter archiwalny i nie zawierają informacji o aktualnym programie studiów.

Studenci kierunku zwracali uwagę na fakt, iż informacje zamieszczone w sylabusach są niepełne,

co również wynika z dokumentacji przedłożonej w raporcie samooceny. Należy zaktualizować informacje dotyczące programu studiów zarówno na stronie internetowej Wydziału, jak i Instytutu. Informacje dotyczące aktów prawnych ogólnouczelnianych regulujących proces kształcenia, dokumenty regulujące WSZJK oraz raporty z badań ogólnouczelnianych są zamieszczone na stronie ksztalcenie.uksw.edu.pl. Powyższe informacje mają charakter kompleksowy i są w pełni aktualne. W opinii ZO PKA należy podjąć niezbędne działania w celu udostępnienia za pomocą strony internetowej Wydziału i systemu USOS aktualnych informacji o programie kształcenia.

6.2.

Na poziomie uczelnianym prowadzona jest ocena skuteczności funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz dokonywana jest ocena wpływu na podnoszenie jakości kształcenia. Na poziomie wydziałowym należy dokonać koniecznych korekt w sposobie funkcjonowania systemu, jego procedur, jak i sposobu wykorzystania rekomendacji i wniosków wypracowywanych przez poszczególne zespoły odpowiedzialne za jakość kształcenia, w szczególności w zakresie programu studiów. Wskazane w pkt 6.1.- 6.9 spostrzeżenia wskazują, że Wydział nie dokonuje systemowych przeglądów skuteczności funkcjonowania systemu w zakresie programu studiów oraz upubliczniania informacji o programie studiów. Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie doskonalenia systemu nie ma charakteru systemowego i władze Wydziału powinny zintensyfikować prace nad systemowym włączeniem przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w proces zapewniania jakości kształcenia. W częściowy sposób wykorzystuje się uzyskiwane wyniki do doskonalenia systemu. Wydział dokonuje szeregu działań doskonalących w zakresie kadry dydaktycznej czy działań związanych z realizacją dydaktyki, jednak nie obejmuje to całości oceny systemu.

3. Uzasadnienie

6.1. Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku studiów wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia został wdrożony w oparciu o ogólnouczelniane uregulowania.

6.1.1. W następstwie przeprowadzonej analizy działania systemu można stwierdzić, że nie został systemowo w pełni zapewniony udział interesariuszy zewnętrznych w procesie określania i modyfikacji efektów kształcenia.

6.1.2. Brak określenia efektów kształcenia dla poszczególnych modułów uniemożliwia skuteczne monitorowanie stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia.

6.1.3. WKJK wielokrotnie zwracała uwagę, iż w sylabusach należy uzupełnić metody weryfikacji stopnia osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia lub zweryfikować ich poprawność. Jednakże te działania jak dotychczas nie zostały wdrożone.

6.1.4. Uczelnia określiła zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, lecz jednostka nie prowadzi tego typu procedur.

6.1.5. Badania prowadzone przez Biuro Karier UKSW mają charakter ogólny i nie dotyczą wyłącznie ocenianego kierunku, stąd trudno wnioskować o wykorzystaniu wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia.

6.1.6. System jakości kształcenia pozwala na właściwą ocenę kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także gwarantuje właściwą politykę kadrową.

6.1.7. Analiza systemu wskazała, że wyniki ankiet oceniających nauczycieli akademickich i hospitacje zajęć dydaktycznych są wykorzystywane w procesie poprawy jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

6.1.8. Monitorowanie infrastruktury i zasobów materialnych oparte jest na bezpośrednim wykorzystaniu przez władze Wydziału informacji płynących od studentów i pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne, braki i uchybienia usuwane są na bieżąco w miarę możliwości finansowych Wydziału.

6.1.9. Dokumentacja związana z zapewnianiem jakości kształcenia jest gromadzona w sposób rozporozszony. Dokumentacja na szczeblu uczelnianym jest gromadzona w jednostkach

odpowiedzialnych za ich archiwizację, natomiast na Wydziale przechowywana jest przez poszczególne osoby zajmujące się danym zakresem.

6.1.10. Zamieszczone informacje na stronie Wydziału nie są uaktualnione, a karty przedmiotów umieszczona w systemie USOS mają często charakter archiwalny i nie zawierają informacji o aktualnym programie studiów.

6.2. Na poziomie wydziałowym należy dokonać koniecznych korekt w sposobie funkcjonowania systemu, jego procedur, jak i sposobu wykorzystania rekomendacji i wniosków wypracowywanych przez poszczególne zespoły odpowiedzialne za jakość kształcenia, w szczególności w zakresie programu studiów.

4. Zalecenia

W ramach doskonalenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia zaleca się:

1. Wdrożenie systemowego włączania interesariuszy zewnętrznych w proces projektowania i zmian w efektach kształcenia (uzupełnienie składu Wydziałowej Rady Biznesu);
2. Dokonywanie oceny programów kształcenia przy udziale interesariuszy zewnętrznych (pracodawców);
3. Wypracowanie procedur dotyczących monitorowania stopnia osiągania efektów kształcenia;
4. Wdrożenie wskazówek i rekomendacji WKJK w zakresie uzupełniania i aktualizowania kart przedmiotów (efekty kształcenia przedmiotu, metody weryfikacji efektów kształcenia);
5. Wprowadzenie procedur związanych z publikacją i aktualizacją informacji o programie studiów i jego wynikach dla studentów i kandydatów.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Jednostka właściwie określiła swoje mocne strony zależne od czynników wewnętrznych, wskazując rozwojową kadrę, podtrzymywanie tradycyjnych relacji opieki naukowej ze strony wykładowcy (co potwierdzili studenci) oraz wspierania studentów w procesie uczenia się. Infrastruktura jest tylko w części mocną stroną kierunku, gdyż niedobory biblioteczne wskazane dla kierunku są znaczne, podobnie jak nie w pełni zadowalająca jest współpraca z otoczeniem zewnętrznym. W pełni trafnie wskazano natomiast słabe strony zależne od czynników wewnętrznych – umiędzynarodowienie oraz niedoskonałość wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

W odniesieniu do czynników zewnętrznych szanse wydają się być zdiagnozowane tylko częściowo trafnie, gdyż administracja rządowa nie jest właściwym docelowym miejscem pracy absolwentów, więc nie daje szans na rozwój kierunku; mogą one natomiast wynikać z przemian o charakterze globalnym. Trudno jednak zgodzić się, że to, co jest szansą (zainteresowanie potencjalnych studentów z „bloku wschodniego”) może być jednoczesnym zagrożeniem dla kierunku (przemiany kulturowe w Europie wynikające z ruchów migracyjnych), gdyż oba przypadki są aspektami tego samego zjawiska. Należy się natomiast zgodzić, że – tak jak dla wszystkich ośrodków kształcenia – zagrożeniem zewnętrznym są niedobory finansowe oraz niż demograficzny.